



Kuvakaappaukset sivuilta (<http://www.postileimat.com/Lmuut/L11.htm>) ja (<http://www.karjalaleimat.net/>)

Postinkulkua Lavansaari – Seiskari - Koivisto

Lainaus Vaalimo Hannulan kirjasta ”Lavansaari” ns. virallisen kirjeenvaihdon kuljettamisesta Lavansaarella ennen postinkulun järjestämistä ja postiyhteyden järjestämisestä 1890-luvun puolivälissä:

”...virallisen kirjeenvaihdon kuljettajana toimivat ns. kruununperämiehet, jotka nimismiehen apuna pitivät tarvittaessa yhteyttä Suomen mantereeseen. Ensimmäisenä tällaisena kruununperämiehenä oli... ruotsinkielinen mies Anders Lundberg. Saarelaisilla itsellään 1800-luvun puolivälissäkään vielä ei ollut paljonkaan säännöllistä asiaa mantereelle, kirjeenvaihtoa ei ollut, eikä saareen tullut sanomalehtiä.

Mutta sitten kun saareen perustettiin mm. tulliasema... ja varsinkin sen jälkeen, kun sinne tuli kansakoulu, alkoi olla välttämätöntä saada aikaan säännöllinen postikulku. Tämä ehkä olisi saatu jo aikaisemminkin, ellei silloinen nimismies Broman olisi kaikin voimin vastustanut sitä. Hän kuljetti matkojensa mukana postin ja sai siitä palkkiokseen sata markkaa vuodessa. Varsinaisen postin järjestäminen olisi näin ollen vähentänyt hänen tuloaan.... Kun sitten Aato Pärtynpoika Kääriä v. 1894 kävi henkilökohtaisesti postitirehtöörin puheilla Viipurissa, järjestettiin seuraavana vuonna saaren varsinainen postiyhteys.”

...

Vrt. Ismo Pyyppönen ”Lavansaaren suvut 1700-1800 luvuilla”, joka mainitsee muutamia kruununperämiehiä, perämiehiä, matruuseja jo ennen Lundbergia. Kirja mainitsee Lundbergin tulleen Lavansaarelle maaliskuussa 1852 Viipurista, ja tietää miehen syntyneen Karjaalla vuonna 1830 Jällsbyn kylässä.

...

Lainaus Vaalimo Hannulan kirjasta jatkuu Lavansaaren postioista:

*Posti alkoi kulkea (v. 1895) kahden viikon väliajoin...Mutta tyytyväisyys kesti vain kaksi vuotta. Sen jälkeen he alkoivat kaivata tuoreempia uutisia, ja niinpä myönnettiinkin postin kulku jokaviikkoiseksi. Ensimmäisenä postinkuljettajana oli tunnettu **Mooses Piispa**, mutta muutamien vuosien kuluttua tuli tähän toimeen **Anton Kääriä**... (joka) teetti tarkoitusta varten varsinaisen postiveneen. Kun hän suorittikin tehtävänsä useita vuosia, annettiin hänelle nimi ”Posti-Anttoon”.*

(Lavansaaren) Ensimmäinen postitoimisto oli tietysti kapteeni Söderlundin asunnossa. Söderlundilla oli aikaa kaikkeen, joten hän hoiti myös postitoimiston. Kun saareen rakennettiin kunnantalo, siirrettiin postikonttori sinne, ja sen hoitajaksi tuli Ville Mattila.

*Kääriän jälkeen tuli postinkuljettajaksi **Ville Klaus**. Nyt tuli posti saareen jo kaksi kertaa viikossa... (myöhemmin) postinkuljettajina... olivat myös **Oskar Tammelin** ja **Valde Mannonen**, jotka toimivat tässä tehtävässä usean vuoden... (Myöhemmin) ...kuljetti postia ja välitti matkustajaliikennettä koivistolainen kauppaneuvos Peussa saaren ja Koiviston välillä omistamallaan ”Sampo”-laivalla, ja sen jälkeen kulki samassa tarkoituksessa koivistolaisten omistama ”Ainamo”-laiva...vähän ajan kuluttua asetettiin ...linjalle varta vasten rakennettu ”Suursaari”-laiva, (joka) kulki saarilinjalla kaksi kertaa viikossa talvisodan syttymiseen saakka.*

Lainauksia sanomalehtiarkistosta vuodesta 1884 alkaen, liittyen postin kulkuun Seiskarin, Lavansaaren ja Koiviston välillä:

20.12.1884 Ilmarinen. Uusi postitoimisto. ... keisarillinen senaatti on myöntänyt postitoimituksen perustamisen...Koiviston pitäjän kirkonkylään... ja avataan postitoimisto 1.1.1885...

03.06.1894 Wiipurin Sanomat: Uusi postinkulku. Kruununvouti Nandelstadh kävi viime viikon lopulla Lavansaarella ja Seiskarissa tarjoamassa urakalle postinkuljetuksen mainittujen saarien ja Koiviston postitoimiston välillä. Posti tulee nimittäin säännöllisesti kaksi kertaa kuukaudessa kulkemaan tätä väliä.

12.06.1894 Haminan Sanomat: Uusia postiasemia. Koiviston kuntaan kuuluviin Seiskarin ja Lavansaaren ulkosaariin tulee perustettavaksi omat postiasemat ja tulee posti Koiviston ja mainittujen saarien välillä kulkemaan kaksi kertaa kuukaudessa, silloin kun luonnon esteitä ei ole.

17.03.1895 Sanomia Turusta. Uusia postipysäkkejä... Lavansaaren ja Seitskaarron pysäkit (avataan) tulevan heinäk. 1 pnä.

17.03.1895 Hufvudstadsbladet. Nya posthaltpunkter inrättas... Lavansaari och Seitskär utöar, underlydande postexpeditionen i Björkö...den 1 juli.

17.07.1895 Wiipuri. Lavansaaren ja Koiviston välinen postinkulku alkoi toimensa huonolla onnella. Sanotun välin postinkuljettaja **M. Piispa** purjehti ensikerran Koivistolta tk. 1:nä päivänä. Hänellä oli mukanaan muutamia matkustavasiakin, muiden muassa tämän kirjoittaja. Alkumatkamme Koivistolta meni ilman suurempia vastuksia. Seitskariin saavuimme tiistaina tämän kuun 2:nä päivänä, josta noin klo 5 illalla lähdimme purjehtimaan Lavansaarta kohden aavistamatta minkäänlaista vaaraa.

Jonkun matkaa rannasta purjehdittuamme näimme nousevan mustan ukkosenpilven, joka läheni meitä nopein askelin länsi-etelästä. Tuuli oli silloin jokseenkin kova. Opettaja S. Hirvonen, joka oli yksi matkustajista, rupesi puhumaan postinkuljettajan kanssa, että mitähän me voimme, jos tuo ukkosenpilvi tulee kulkemaan rajunakin niitä seutuja, joilla purjehdimme. M. Piispa vastasi, että otamme kohta purjeita vähemmäksi eli kokonaan pois, jos näemme pilven tulevan meitä kohden.

Heti kuulimme kovia jyrähdyksiä ja näimme ankaria salaman leimauksia. Postinkuljettaja antoi ottaa pienen keulapurjeen pois, sekä samalla antoi peräsimen hoidon mukanaan olevalle pojalle, käskien hänen pitämään venettä vasten tuulta. Itse hän samalla meni panemaan etupurjetta kokoon, jonka hän saikin jokseenkin hyvin tehdyksi. Silloin meni hän kokoomaan peräpurjetta, joka ei täydellisesti onnistunut, syystä kun myrskyn ankara koura ehti siihen puuttua. Ankara sade ja tuuli oli päällämme. Meitä kaikkiansa oli silloin venheessä 6 täysikasvuista henkilöä sekä 1 pieni lapsi, jotta olivat asettuneet tuulen yläpuoliselle laidalle suojelemaan venheemme kaatumista. Myrsky vei perimmäisen purjeemme mastoinensa mereen ja repi vielä etummaistakin purjetta, jolloin venheemme kallistui ja tuli mettä täyteen, vaikka kaikki kiikuimme tuulen yläpuolisella laidalla peläten venheemme ympäri menoa. Tuuli ja sade repi meitä äärettömästi jättiläiskourillansa.

Silloin toivomme oli jo kokonaan poissa ja katsoimme Suomenlahden aaltoja haudaksemme. Venheemme luulimme painuman samassa silmänräpäyksessä, kun painolastimme oli raskas. Mutta Jumalan tahto ei ollut vielä niin, hän oli päättänyt toisin. Painolastimme jätimme mereen, ainoastaan yhden kiven jätimme venheeseemme. Tavarat, mitä vaan käsiimme saimme, heitimme myöskin mereen ja venheemme pysyi veden pinnassa, vaikka se oli vettä täynnä. Heti otimme erään puulaatikon, josta tavarat heitimme mereen ja sen kanssa viskasimme vettä venheestämme.

Sade painoi niin kovasti merta, ettei se voinut aalloilla, jolloin emme olisi saaneet vettä vähenemään, vaan nyt saimme veden vähitellen pois ja venheemme nousi vähitellen veden päälle. Veden kun saimme pois venheestämme, pelkasimme toisia ukkosen pilviä ja koetimme pyrkiä soutamalla maihin. Mutta Seiskarin saari, johon koetimme päästä, oli vastatuulen takana, sekä voimammekin oli vähissä suuresta ponnistuksesta ja airojakaan ei ollut muita, kun kaksi kappaletta.

Siis ei meillä ollut muuta neuvoa, kuin myötätuuleen antaa mennä Koiviston maita kohden. Purjeemme otimme merestä ja solmeilimme nuoralla rikkinäistä purjettamme sen verran, että sen avulla myötätuuleessa saavuimme Koivistonsaareen noin klo 11 iltasilla vilusta väristen. - Merionnettomuutemme sattui noin 1½

meripeninkulman päässä Seitskarin ulkosaaresta Peninsaarta kohden, klo puoli 6 illalla. Viimeiseksi tahdon kysyä, mikä siihen oli syynä, ettei Seitskarista tultu auttamaan, vaikka nostimme hätämerkin ylös ja sivuitsemme juuri silloin, kun olimme suurimmassa vaarassa, purjehti eräs venhe Peninsaaresta päin Seitskariin, ja se venhe meni maihin Seitskarin majakan rannassa, jossa on myöskin pelastusluoppi.

Eikö sen purjehtijan oikeudentunto ja velvollisuus myöntänyt ilmoittamaan meidän vaarastamme majakassa? Ja eikö majakassa sijaitsevan pelastusluopin miehistön velvollisuus vaatinut pelastamaan meren pohjaan vaipumaisillaan olevia lähimmäisiään. Ja eikö myöskin Seitskarin saarelaisten velvollisuus vaatinut apuun, kun kerran näkivät selvään, että purjeemme vaipui mereen. Luullakseni on seitsemän, pienen venheen kanssa vaaraan joutunutta ihmishenkeä yhtä kipeässä avun tarpeessa, kuin suurienkin haaksirikkoon joutuneiden laivojen väestöt! - *Vaarassa ollut.*

03.02.1897 Wiipuri. Seiskarilta. ”Ollaan sitä mekin saarelaiset päästy viimeinkin muun maailman kanssa yhteyteen, kun on silta valmistunut Suomenlahden yli. Ei ole tämän vuoden ”rospuute” ollut hyvinkään pitkä, ainoastaan kuusi viikkoa ummelleen. Tammikuun 17 päivänä saatiin ensi kerran posti Koivistolta, siitä lähtien alkaa nyt säännöllinen postikulku saarien ja mantereeseen välillä, joka toinen viikko...

Lukuhalu näyttää myöskin kiihtyvän saarellamme, koska sanomalehtiä tänä vuonna on tilattu tavallista enemmän. Tietääkseni on tähän asti tilattu: Wiipuria 3 kpl, Wiipurin 2-päiväistä painosta 1 kpl, Wiipurin Sanomia 1, Turun Lehteä 2, Kyläkirjaston kuvalehteä 3, Suomen Wiikkolehteä 2, Haminan Sanomia 1, Östra Finland 1 ja muutamia venäläisiä lehtiä lisäksi. Uusia tilauksia kuulutaan vielä tehtävän.”

12.02.1899 Wiipuri: Ensi kerran tänä talvena kävi Seiskarin ja Lavansaaren postinkuljettaja saamassa mainittujen saarelaisten postia Koivistolla, lauantaina t.k. 11 p:nä. Kelirikko merellä on ollut tähän asti esteenä postin saamiselle.

29.01.1902 Wiipuri. Sanomalehtiä Seiskarille saapuu noin 30 Wiipuria, muutamia kappaleita Turun Lehteä, Suometarta ja muita lähiseudun lehtiä ja aikakauslehtiä. Kyllä olisi vielä lukumäärien lisäykselle varaa – kirjoitetaan meille.

18.05.1902 Wiipuri: Onnettomuus merellä. Koiviston piirin nimismies sai eilen Lavansaaren ja Seiskarin postin mukana seuraavan kirjeen Lavansaaren ja Seiskarin arvannostosta palaavain nuorukaisten surullisesta kohtalosta: ... (arpapojat hukkuivat 7.5.)

11.09.1902 Wiipuri: Postin kulku Seiskarin ja Koiviston välillä on muuttunut t.k. 1 päivästä. Nykyään lähtee posti, jos ilmat myöten antavat, Seiskarista Koivistolle joka maanantaina.

24.01.1903 Wiipuri: Seiskarin posti pääsi vihdoinkin eilen ensi kerran viime marraskuun jälkeen mantereelle. Koko joukon kolmatta kuukautta saivat siis saarelaiset olla tarkoin erotettuna muun maailman yhteydestä. Useat lehdesämme ovat Seiskarin uutiset ovat sen vuoksi vanhanpuoleisia.

24.01.1903 Päivälehti: Meren selältä. Mahdoton on ollut postikulku Seiskarille tänä talvena. T.k. 18 p. läksi saarelta ensimmäinen posti mantereeseen, mutta sekin yksityisten uhkarohkeiden miesten mukana. Valtion posti ei ole vielä voinut kulkea jääesteiden takia.

6.2.1903 Uusi Suometar. Lavansaareltä kirjoitetaan: Kelirikkoa kesti täällä marraskuun puolivälistä aina tammikuun 20 päivään, jolloin läksi posti ensi kerran jäätä myöten Koivistolle ...

04.06.1903 Etelä-Suomi: Uusia postitoimistoja. Senaatti on oikeuttanut postihallituksen perustamaan... toisen luokan postitoimistoja... Lavansaaren ja Seiskarin kuntiin.

11.02.1904 Päivälehti: Kaksi kuukautta erillään muusta maailmasta ovat Lavansaaren ja Seiskarin asukkaat saaneet olla jääesteitten takia. Joulukuun 9 p:nä meni näet posti viimeisen kerran Koivistolta ja tiistaiseen saakka oli heillä yhteys mantereeseen kanssa kokonaan katkaistu. Tiistaina saapuivat ensimmäiset hevostmiehet Lavansaareltä Koiviston kirkolle ja kertoivat he jään Suomenlahdella olevan vielä hyvin heikon...

Lavansaarelaiset ovat toista kuukautta saaneet olla ilman pappia, kun semmoinen heiltä tämän vuoden alkupäivinä kuoli. Samoin on heidän pappinsa ollut koko tämän ajan hautaan siunaamatta. Nyt mantereelle saapuneet lavansaarelaiset ryhtyvät toimenpiteihin papin saamiseksi saarellensa.

12.02.1904 Päivälehti: Seiskarista kirjoitetaan "Viipurille" t.k. 8 pnä: Kaksi kuukautta ovat seiskarilaiset tänä talvena saaneet olla erotettuina muun maailman yhteydestä, postia saamatta, kunnes meri nyttemmin on saanut jääpeitteensä ja posti pääsee mannermaalle. Yritys oli kyllä tehty aikaisemmin tuoda postia Seiskarista mantereelle, mutta jäänrepeämä esti uhkarohkeita yrityksen tekijöitä matkansa päähän pääsemästä. Valtion posti saapui Seiskarille, siitä matkaa jatkaakseen Koivistolle t.k. 8 päivänä. Kaksi kuukautta on kulunut, ettei yksikään seiskarilainen ole saanut "lähestyä" ketään muualla asuvaa omaistaan tai tuttavaansa, eikä taas kukaan ole meistä tiennyt niin mitään.

14.04.1904 Karjala: Jääsuhteet Suomenlahdella. Suomenlahti Lavansaaren ulkopuolella lainehtii jo jäistä vapaana. Lavansaaren posti tuli tiistaina tk. 12 pnä jalkaisin kulkien Koiviston kirkolle, kuljettaen postia perässään vetämässään kelkassa. Lavansaaresta Seiskariin pääsi hän vielä hädin tuskin hevoskyydillä, vaan täytyi hevonen jättää sinne ja, kuten sanottu, kulkea jalkapatikassa Koivistolle. Jää tällä välillä oli ollut tavattoman heikkoa ja oli puolivälissä matkaa ollut leveä railo, josta oli perin vaikea päästä yli. Tk. 12 pnä lähti posti heti Koivistolle saavuttuaan pyrkimään jalkaisin takaisin Seiskariin, mutta epätietoista on, ehtikö hän vielä sinne onnellisesti.

29.03.1905 Wiipuri: Postiolot, nekin ovat käyneet postia käyttävälle yleisölle täällä harmillisen sekaviksi. On nimittäin jonkunlainen aikataulu – kenen hyväksymä, emme tiedä – jonka mukaan Seiskarin postiasemalla on virkatunnit klo 8-10 ap ja 2-4 ip arkipäivinä. Mutta, varsinkin talvisaikana, jolloin on seiskarilaisen myöskin huolehdittava jokapäiväisestä leivästään, ei kukaan voi käyttää noita tunteja hyväkseen syystä, että kalastuksen harjoittaminen vaatii jokaisen työskentelemään merellä noin 7 aamulla 4 ip, joten postikonttori onkin kiinni juuri sen ajan, jolloin saarelaisten pakosta täytyy olla postinhoitajaa kiusaamatta. Näin ollen käypi niin, että alkuviikolla saapunut posti saadaan toimistosta vasta sunnuntaiaamuna. Monta muuta haittaa on tällaisesta postinhoitojärjestelmästä, jopa uhkaa se toisinaan olla saaren väestölle aineellista vahinkoa tuottavaakin peliä. Hyväntahtoisesti tahtoen asioita sovittelua on Seiskarin piirikokous äskettäin pyytänytkin herra postinhoitajaa järjestämään asiat niin, että edes iltatunnit muuttuisi klo 5-7, jolloin jokaisella toki olisi tilaisuus toimittaa asiansa postissa. Mutta tähän ei asianomainen hoitaja ole nähnyt hyväksi myöntyä, vaan on kuulemma vaatinut sellaista muutosta vastaan piirin hankkimaan postihuoneen, joka voi pysyä lämpimänä. Siis nykyinen postivirkahuone kestää lämpimänä vain 2-4. Paikkakuntalaiset odottavat tällaisen "sanomalehtisapiskan" aikaansaavan toivottavan muutoksen postioiloissaan, muuten lienee parasta sitten ryhtyä laajempiin toimenpiteisiin.

12.12.1905 Wiipuri. Seiskari. Yleinen kansalaiskokous pidettiin kansakoululla 4 päivänä joulukuuta, jossa oli lukuisasti kansalaisia läsnä ... Kun ensinvalittu puheenjohtaja oli toimestaan luopunut valittiin yksimielisesti puheenjohtajaksi kauppias W. Rytkölä. Jatkettiin keskustelua. Koska nykyinen nimismiehemme herra Jankowsky on osoittautunut kovin virkavaltaiseksi postinhoitajana ja nimismiehenä, päätettiin yksimielisesti lähettää hänelle näin kuuluva kokouksen kehoitus: Koska te, herra nimismies, olette kansan luottamuksen ja suosion menettäneet laittomalla menettelyllänne postinhoitajana, muun muassa pitämällä postikonttoria suljettuna yhteen jaksoon viikkokauden omatoimisesti ilman postihallituksen hyväksymistä, määräämällä postikonttorin aukioloajat, itse kuitenkin noudattamatta näitä määräyksiänne, röyhkeästi kohtelemalla postiasioissa luoksenne saapuneita kansalaisia jne. sekä samoin lausuu kokous teidän käytöksestänne nimismiehenä, koska te bobrikoffilaisuuden innokkaana asiamiehenä olette pitänyt kotitarkastuksia, hajoittanut ja estänyt pitämästä viattomia lasten parasta tarkoittavia "Toivon-Liiton" kokouksia, ahdistellut saarelaisten sivistys- ja raittiusrientoja, uhannut aseilla häätää ulos luoksenne nöyrästi ja rauhallisesti asioistaan saapuneen kansalaisen, ilman syytä kieltänyt antamasta matkatodistusta sitä välttämättömästi tarvitsevalle. jne. niin vaatii kokous Teitä eroamaan virastanne. Tätä kokouksen kehoitusta nimismiehelle viemään "valittiin" 5-miehinen lähetystö. -tl-

23.2.1906 Wiipuri. Kirje Lavansaarelta. Kelirikko kesti tänä talvena lähes kuusi viikkoa, jos nim. kelirikoksi sanomme vain sen ajan, minkä kuluessa emme saaneet postia. Todellisuudessa on kelirikko aina, siis tänäkin talvena, paljon pitempi. Nykyään, jolloin saaren kansa alkaa jo henkisesti herätä ja valppaasti seurata sanomalehdistä aikansa tapahtumia, tuntuu heistäkin kelirikon aika pitkältä, mitä sitten niistä, jotka muilta paikkakunnilta tänne siirtyneinä ovat oppineet ennen ehkä joka päivä saamaan postin. Ainoastaan virkeä työn toiminta voi estää ajan tuntumasta tuskastuttavalta. No viimeinkin saimme sitten helmik. 9 p:nä ensimmäisen postin tänä vuonna. Mikä kantamus jouluonnitteluja, kirjeitä, paketteja ja sanomalehtiä! Kuluu vähintäänkin pari vuorokautta, ennen kuin voi tunnollisesti selviytyä käsittämään asiain sen hetkistä tilaa. Eitä sittenkään ole ennättänyt muuta kuin silmäilemään joka sanomalehden numeroa ja lukemaan vain tärkeimmät uutiset ja artikkelit...

24.02.1906 Wiipuri: Höyrylaivaliike Suomen ulkosaariin. *(Pitkä tarina, jossa kuvaillaan, miten muualla Suomessa liikenneyhteydet on hyvin järjestetty, mutta ulkosaarilla ei. Tarvetta olisi; pakottavat lääkäriillä käynnit ja muut ajallaan hoidettavat asiat, postinkulku, tuotteiden saaminen kauppapaikoille, mahdollisuus houkutella kesävieraita, huvittelijoita, tutkijoita yms. saarille. Tarvittaisiin säännöllinen höyrylaivayhteys).*

Niin, päivän polttavana kysymyksenä Suomenlahden ulkosaarelaisille on höyrylaivaliikkeen saaminen saarillensa. Asia on pantukin jo vireille, mutta vähäväkisten työt menevät hiljaa eteenpäin. Mutta jotakin on jo kuitenkin saavutettukin. On ajateltu ensiksi mahdollisuuksia millä tuo liike tulisi kannattamaan – sen tarpeellisuus on tykkänään keskustelun ulkopuolella, sillä siitä ei voi olla muuta kuin yksi mieli. Ja nyt on saatukin jo tietoon vähintäänkin 2.000 markan varma tulo kultakin purjehduskaudelta tuolle aiottavalle höyrylaivalle. Se on postin kuljetuksesta kesällä. Lavansaaren kunta on valtuuttamien asiamiestensä kautta, jotka ovat tiedustelleet naapurisaarien Seiskarin, Suursaaren ja Haapasaaren mieltä asiasta, anonut postihallitukselta lupausta postinkuljetuksen järjestämisestä tuon aiottavan höyrylaivan huostaan. Näinä päivinä on postihallitus antanut anomukseen myöntävän vastauksen.

Muut varsinaiset tulot jäisivät ensi vuosina ehkä pieniksi, sillä matkustaja- ja tavaraliikenne ei voisi kohota vielä siihen, että sen tulot yhdessä em. summan kanssa... voisi peittää vuotuiset menot ja perustuskustannusten korot. Täytyisi siis keksiä muita mahdollisuuksia tulojen saamiseksi. Ja sellaisia saataisiin avustusten muodossa varmaankin tulli- ja luotsilaitoksilta, jotka vuotuisilla kannatuksilla tukisivat tätä liikeyritystä ja sitä vastaan saisivat alaisilleen virkamiehille vapaan kulkuoikeuden kaikilla heidän virkamatkoillaan näihin saariin. Jos ei tälläkään tavalla vielä saataisi kaikkia menoja suoritetuksi – taikka jos viimeksi mainitut laitokset eivät vähimmässäkään määrässä avustaisi yritystä, niin sitten ei olisi muuta neuvoa kuin kääntyä suoraan hallitukselta pyytämään muutamaksi aikaa vuotuista kannatusta sen hyväksi. Kauan sitä ei arvattavasti tarvitsisi tehdä, sillä ennen pitkää laivan omat liiketulot postinkuljetuksesta saadun summan kanssa nousisivat sen verran, että ne korvaisivat vuotuiset menot.

Sitten on toinen kysymys, mistä tuo laiva saataisiin. Siinä voisi olla kaksi mahdollisuutta: joko käännettäisiin jo ennen toiminnassa olevien höyrylaivayhtiöitten puoleen pyynnöllä, että joku heistä järjestäisi laivakulun mainittuihin saariin – Wiipuri ja Kotka linjan pääteasemina; taikka perustettaisiin niiden, erittäinkin saarelaisten, kesken, joille kysymyksen ratkaisu on tärkein, uusi laivayhtiö tässä esitetyn tarpeen tyydyttämiseksi. Viimeksi mainittua vaihtoehtoa pitäisin parhaimpana, sillä vieras on aina vieras, mutta omassa keskuudessa perustettu yhtiö voisi parhaiten ymmärtää ja järjestää kaikki asiat olosuhteiden ja tarpeiden mukaan. Ei myöskään liene mahdotonta mainituilla saarilla, joissa on yhteensä yli 3.000 asukasta, perustaa tuollaista yhtiötä, vaikkapa 30-40.000 mk pääomalla, jaettuna esim. 200 osakkeeseen, joista kukin olisi 200 mk suuruisen. Ja voisihan ilmestyä mantereellakin (Koivisto, Kotka, Wiipuri) halullisia, jotka tahtoisivat liittyä tuohon yhtiöön.

Kaikissa tapauksissa olisi asian johdosta nyt heti ryhdyttävä käytännöllisiin toimiin, että jos ei ensi purjehduskaudeksi, niin ainakin jo toiseksi saataisiin laiva kulkemaan. Ja selvintä on mielestäni, että lavansaarelaiset, jotka ovat asian alullekin panneet, ryhtyisivät nyt etukädessä hommaan panemalla listat liikkeelle osakkeiden koemerkitsemistä varten, että nähtäisiin, olisiko kullakin paikkakunnalla minkä verran niitä, jotka haluaisivat mainitun laivayhtiöön ruveta. Samalla olisi kunkin paikkakunnan tilaisuus lausua ajatuksensa osakkeiden luvusta ja suuruudesta. Sen jälkeen vasta pidettäisiin varsinainen perustava kokous, jossa asia pantaisiin lain mukaisessa järjestyksessä alulle. - (A.J. R...io)

25.1.1907. Uusi Suometar...Lavansaaresta vasta ensi kerran tänä talvena saapunut posti on kertonut, että jäätä oli Lavansaaresta näkynyt niin pitkälle kuin silmä kantaa.

3.1.1908 Kotimaa: Jääsuhteet Suomenlahdessa. Meri on kauttaaltaan jäässä yli koko Suomenlahden, niin että Seiskarin ja Lavansaaren posti saapui mantereelta hevosella joulun aattona, tapahtuma, jota ei ole sattunut miesmuistiin. ... Ulkosaarien postiolot ovat tulleet odottamattoman hyvin järjestetyiksi, kun posti Lavansaaresta ja Seiskarista lähtee tästedes kaksi kertaa viikossa mantereelle.

03.01.1908 Suomalainen Wirallinen Lehti. Annetun myöntymyksen nojalla tulevat tammikuun 1 päivästä lukien...2:n luokan postitoimituksiksi...Lavansaaren...nykyiset postiasemat, joista Lavansaari...samalla ovat oikeutetut samassa postissa lähettämään ja vastaanottamaan samalta lähettäjältä yhdelle ja samalle vastaanottajalle vakuutettuja lähetyksiä arvoltaan aina 3.000 markkaan asti... Postinkulussa tapahtuvien muutosten johdosta kuljetetaan postia 1.1.1908 lähtien...kahdesti viikossa Lavansaaren, Seiskarin ja Koiviston välillä...

12.1.1909 Karjala: Suomenlahden jäät. Tk. 7 pnä tuli posti Seiskarista Koivistolle jäätä pitkin purjehtien jalakset veneen alla. Matka sujui hyvin, paikka paikoin sentään epätasaisuudet haittasivat.

12.1.1909 Wiipuri: Seiskari: Onnellista uutta vuotta toivotan ”Wiipurin” lukijoille. Me elämme täällä meren keskellä, josta nykyään on pääsy mantereella hyvin vaivalloista huonojen jääsuhteiden takia. Tammik. 5 pnä palkkasivat kuitenkin saarelaiset **Simo Pajusen** ja **Anton Simolan** Koivistolta postia hakemaan, joten minäkin sain kirjeeni lähetetyksi. Ensimmäiseksi tahdonkin valittaa meidän huonoja postimatkojamme, jotka kipeästi kaipaavat parannusta. Meillä on postinkuljettajat Lavansaarelta, joka on saareltamme noin 30 km päässä, mikä on viimeinen postiasema tätä tietä ulkosaaristoon. Toinen postinkuljettajistamme, **Evert Hovi**, on vielä matkalla Lavansaareen, vaikka Koivistolta saapui Seiskariin jo joulukuun 16 pnä sulan veden aikana. Tietämätöntä on, milloin hän voi päästä Lavansaarelle, kun jääsuhteet ovat näin huonot. Saareltamme olisi jo ainakin kerran voinut tällä välin käydä Koivistolla postin hakemassa. Mutta nyt olemme saaneet olla ilman postia.

Kun ensi talvena huhujen mukaan molemmat postinkuljettajista sanovat itsensä irti, niin pyydän huomauttaa seiskarilaisille: älkää lyökö laimin tilaisuutta, sillä minun luullakseni sopii mainittu toimi paremmin seiskarilaiselle. Toinen kuljettajista voi näet tuoda postin Koivistolta Seiskariin ja toinen siitä Lavansaarelle. Jos taas niin käy, että lavansaarelaiset saavat kumpaisenkin postivuoron, niin olisi meidän seiskarilaisten yksimielisesti käännyttävä postihallituksen puoleen pyynnöllä, että saisimme apua eri postinkuljettajan palkkaamiseksi syksyllä kahden ja keväällä yhden kuukauden aikana. Jos sen saamme, silloin ei meidän haikeudella tarvitse katsella länttä kohti, milloin saamme nähdä sen ikävöidyn postinkuljettajan saapuvan Lavansaarelta. (*Oraformi saarelta*)

Karjala 2.2.1909: Postiliikenne Seiskarin ja mantereen välillä. Puolitoista kuukautta valtion postitta. Kuinka tuskastuttavasti venyttelevä talven tulo on liikenteeseen vaikuttanut, sen ovat saaristolaiset parhaiten saaneet kokea. Valtion posti ei ole kulkenut Seiskarin ja mantereen välillä noin puoleentoista kuukauteen puhumattakaan muusta liikenteestä ulkosaarien ja mannermaan välillä. Joulukuun puolivälissä avoveden ollessa, saapuivat mantereelta viimeiset tiedot.

Kun ulkomeri tammikuun alkupäivinä vihdoon oli niin paljon saanut jääpeitettä, että ihminen hädin tuskin saattoi sitä jalkaisin, pienen jäävenheen turvissa kulkea, lähtivät saaren asukasten yksimielisesti valtuuttamina merimiehet **Simo Pajunen** ja **Woldemar Pöllänen** Koiviston postitoimistoon kertynyttä saaristolaisen postia hakemaan. Mantereelle päin tulo kävikin onnellisesti. Mutta takaisin paluu sitä vastoin ei ollut yhtä helppoa.

Lähdettyänsä Koiviston saaristosta lauantaina, viime tammikuun 9 pnä (*lauantai*), joutuivat Pajunen ja Pöllänen vasta keskiviikkona, vk 13 pnä Seiskariin takaisin, viipyen siis tällä yhdessä päivässä helposti kuljettavalla matkalla 5 vuorokautta jäällä harhailemassa ilman ruokaa ja minkäänlaista muuta tuulensuojaa, mitä kevyet vaatteet ja pienoinen venhe saattoivat heille tarjota. Kova tuuli oli näet pirstonut jään sekä mantereen että saariston rantamilta useitten kilometrien alueilta niin pieniksi paloiksi, että urheat matkamiehet turhaan yrittivät saavuttaa rannikkoa, kun he vihdoon, sumussa ja pimeässä ensin kauan aikaa harhailtuansa, pääsivät selville, missä päin heidän matkan määränsä oli.

Silminnäkijän kertomus: Eräs seiskarilainen kirjoittaa tämän vaivalloisen matkan johdosta mm: ”Sitten keskiviikkona (13.1.) huomattiin heidät täältä ja lähdettiin pelastusvenheillä pelastamaan. Mutta pelastusyritykset raukesivat tyhjiin, kun avoveden rinnassa (*Itämeri Seiskarin tienoolla oli jäistä vapaana*) oli jää aivan pieninä kappaleina. Pelastajat kyllä huomasivat miten Pajunen ja Pöllänen hyppivät jääkappaleelta toiselle, pyrkien pelastusvenhettä kohden. Oman venheensä he jättivät, koska sitä oli mahdoton kuljettaa mukana pieniä jäälautoja myöten pelastajia kohden pyrkiessään. Pölläsen huomasivat pelastajat noin 8 eri kertaa vajoavan jäälautojen väliin, mutta aina pääsevän jälleen ylös, ponnistelemaan pelastajiansa kohden. Kuitenkin turhaan, sillä ilta pimeni pimenemistään, alkoi pyryttää lunta ja myrskyä kovasti, joten pelastajien oli käännyttävä takaisin, ja jätettävä onnettomat pelastusta etsivät oman onnensa nojaan, kamppailemaan nälästä ja vilusta nääntymäisillään ollen varmalta näyttävän kuolemansa kanssa niin kauan kuin vielä jaksoivat. Illemmalla tyyntyi myrsky ja ilma muuttui pakkaseksi. Luultiin heidän nyt läpimärkinä ollen varmasti paleltuvan, ja niin pian kuin lumipyry oli lakannut, lähdettiin klo 1 aikaan yöllä uudelle pelastusretkelle.

Koko yön ankarasti ponnisteltua sekä pelastettavien että pelastajien taholla, saatiin kuoleman kidassa kamppailleet Pajunen ja Pöllänen torstaiamuna vihdoon pelastusvenheeseen ja siten saarelle. Viimeksi mainittu etenkin oli pahoin uupunut ja paleltunut, mutta kun saatiin paikalle lääkkeitä ja hierottua, niin mies parani.

Karjala 3.2.1909: Postinkulku Seiskarin ja mannermaan välillä. Viime sunnuntaina (31.1.) saapui Koivistolle postia hakemaan toinen Seiskarin asukasten lähettämä retkikunta, johon kuuluivat **Matti Rytkölä** ja **Jaakko Simola**. Heillä ei ollut venettä, vaan ainoastaan pieni kelkka. Heidän matkansa mantereelle onnistui hyvin ja maanantaina (1.2.) läksivät he palaamaan. Jää Seiskarin ja Koiviston välillä on heidän kertomuksensa mukaan vielä siksi heikkoa, ettei ole ajattelemistakaan kulkea hevosella sitä myöten. Paikoittain oli murtojäää niin heikkoa ja pieniin jäälauttoihin pirstoutunutta, että täytyi tehdä suuria kierroksia.

11.02.1909 Uusi Suometar. Uutisia maaseudulta. Lavansaareltä, tuolta kaukaiselta, Suomenlahden itäosan keskellä sijaitsevalta saarelta kirjoitetaan meille: Lavansaari on taas monet ajat ollut muusta maailmasta erotettuna. Minkäänlaisia tietoja ei ole mantereen puolelta pitkään aikaan saatu. Totta kyllä, että tammikuun viimeisenä päivänä saatiin pitkän odotuksen jälkeen posti, mutta mikä pahempi toi sekin tietoja vaan joulukuun alkupuolelta. Lukea 7-8 viikon vanhoja lehtiä tuntuisi kiusalliselta manterelaisesta, joka on tottunut joka päivä saamaan tiedot päivän tapahtumineen tuoreina, mutta me saarelaiset olemme sellaiseen niin tottuneet, ettei sitä pidetä minään ja joskin joskus harmittelet, niin on pakon alle taipuminen. Harmillisemmalta tuntuu postin odotus kesällä, jolloin tie on kyllä vapaa, mutta toisinaan myrskyt ja vielä useammin pitkälliset tyvenet pitävät postin paikallaan. Ja niin tapahtuu usein. Poistaakseen postin viivytystä kesän aikana päätti kuntakokous jouluk. 21 p:nä 1908 kääntyä Postihallituksen puoleen pyynnöllä, että kuljetusmaksu korotettaisiin ja veloitettaisiin kuljettaja hankkimaan itselleen purjeilla varustetun moottoriveneen. Kunnan pyynti on paraikaa Postihallituksessa odottamassa ratkaisuaan, ja jos se onnellisen ratkaisun saa, niin varmaa on, että mekin jo ensi kesänä saamme postiuutiset vähän tuoreimpina kuin ennen. Tapahtukoon niin.

28.4.1909 Karjala. Suomenlahden jäät. Koiviston salmessa ovat jäät jo käyneet huonoiksi; paikka paikoin on sulaa. Selkäjäitä sentään vielä ajellaan, vaikkakin on suuria railoja tuhkatieheässä. Maanantaina saapui vielä Lavansaaren posti hevosella Koivistolle, mutta luultavasti viimeisen kerran näiden jäiden aikana.

13.5.1909 Karjala: "Tarmo" vaalilippuja hakemaan. Kun epäsuotuisat jääsuhteet ovat vaikuttaneet, ettei Lavansaaren ja Seiskarin äänestysalueella annettuja vaalilippuja (1. ja 3.5. järjestetyt eduskuntavaalit) ole voitu keskuslautakunnalle lähettää ja kun tästä taas seuraa monenlaisia haittoja – ensimmäinen ja suurin se, ettei vaalin tulosta voida määrätä – lähti "Tarmo" saamansa määräyksen mukaan tänä aamuna klo 4 noutamaan postia ja vaalilippuja mainituista ulkosaarista. Takaisin Uuraaseen palannee "Tarmo" tuossa 5-6 seuduissa illalla, niin että vaalilautakunta jo tänään saanee käsiinsä nuo jo kauan odotetut liput. Ulkosaarelaiset saavat näin ollen kiittää vaaleja siitä, että pääsevät tavallista aikaisemmin muun maailman yhteyteen.

14.5.1909 Karjala: "Tarmo" ja ulkosaarten vaaliliput. ... vielä (eilen) illalla myöhäänkään ei kuulunut mitään enemmän "Tarmosta" kuin vaalilipuistakaan. Nähtävästi ovat eilisen tuulen vallitessa kovin epäsuotuisiksi muuttuneet jääsuhteet viivyttäneet "Tarmon" matkaa. Kenties on myöskin ilmaantunut hankaluuksia saada posti saarilta kaukana rannasta seisovaan "Tarmoon", joka syvässä käypä kun on, ei uskalla kovin lähelle laakoja rantoja lähettää....

Karjala 16.5.1909: Lopullinen vaalin tulos Viipurin läänin läntisestä vaalipiiristä. Kun keskuslautakunta "Tarmon" avulla vihdoin eilen sai kauan kaivatut vaaliliput Lavansaaren ja Seiskarin äänestysalueilta, voitiin äänen laskeminen lopettaa ja saatiin varma tieto vaalien lopullisesta tuloksesta...

Karjala 16.5.1909: "Tarmo" laivaliikettämme avustamassa... matkaa olivat viivyttäneet tavattoman huonot jääsuhteet, myrsky ja se, että jäänmurtaja oli yrittänyt pelastaa erästä matalikolle ajautuvaa ulkolaista höyrylaivaa...

Karjala 15.1.1910: Seiskari ja Lavansaari ovat nykyisten vaikeiden ilmasuhteiden johdosta jo useita päiviä olleet eristettyinä muun maailman yhteydestä. Postia ei ole voitu saariin kuljettaa moneen aikaan ja samoin ei ole voitu toimittaa sinne vaalilippuja (eduskuntavaalit 1.-2.2.1910). Muutamat koivistolaiset ovat luvanneet kyllä 1.000 mk palkkiota vastaan viedä veneellä liput sekä Seiskariin että Lavansaareen, mutta tätä tarjousta ei vielä kuitenkaan ole otettu huomioon.

Aamulehti 22.1.1910: Vaalilippujen vienti Lavansaarelle, Seiskariin ja Tytärsaarelle. Senaatissa on esitelty postihallituksen pyyntö, että joku valtion talvilaivoista määrättäisiin viemään tämän vuoden eduskuntavaalien vaaliliput ... ja tuomaan ne sieltä pois vaalien päätyttyä helmik 3 pnä. Senaatti päätti asian johdosta käskä postihallitusta niin menettelemään, ettei mitään valtion laivaa silloin tarvitsisi mainittuihin saariin lähettää... kaikki johtoloistot merellä on jo sammutettu ja laivain liikkuminen siellä voisi olla vaarallista...

Haminan Lehti 27.1.1910: Suomenlahden ulkosaaret ja eduskuntavaalit... postihallitus on ryhtynyt neuvottelemaan erinäisten henkilöiden kanssa Kotkassa ja Koivistolla vaalilippujen kuljetuksesta määräpaikkoihinsa. Posti Suursaarelle ja Tytärsaarelle käy nimittäin Kotkan kautta, Seiskariin ja Lavansaarelle Koiviston kautta. Vaikeiden jääsuhteiden vuoksi ovat korvausvaatimukset suuret, 800-1.000 mk. Mainittakoon, ettei jääsuhteiden vuoksi po. saarille tänä vuonna vielä ole voitu kuljettaa postia Koiviston kautta, kun taas postiyhteyttä Kotkasta Suursaaren ja Tytärsaaren kanssa on voitu ylläpitää; vaikka se tosin toisinaan on hieman keskeytynyt.

Wiipuri 18.2.1910: ... vasta nyt on ensimmäinen posti tänä vuonna päässyt Seiskarista mantereelle...

Wiipuri 9.3.1910: Olot ulkosaarilla ...Postin kuljetus. Postiliikennettä ulkosaariin ei ole tänä talvena juuri ollenkaan voitu ylläpitää. Niinpä läksi eilen posti kolmannen kerran uudesta vuodesta lähtien Seiskariin ja Lavansaareen.

Karjala 6.12.1910: Vaalilippujen kuljettaminen Suomenlahden ulkosaarille ja takaisin. Postihallitus teki senaatille esityksen, että joku valtion talvihöyrylaivoista, siinä tapauksessa, että postin perille saattaminen tavalliseen tapaan olisi mahdotonta, varattaisiin ja määrättäisiin toimittamaan ko. postinkuljetus, jonka tulisi tapahtua siten, että laiva viimeistään 31.12.1910 jättäisi postin Lavansaarelle, Seiskariin, Suursaarelle ja Tytärsaarelle sekä niiltä taas heti noutaisi vaalien päätyttyä, eli 4.1.1911 keskuslautakunnalle osoitetut postilähetykset. Tämän johdosta luotsi- ja majakkalaitoksen yllhallitus ilmoittaa, että "Sampo" mainittuna aikana tulee työskentelemään Kotkan satamassa, jolleivat jääolot vaadi sen toimintaa Hangossa ja jää yllhallitus odottamaan senaatilta lähempiä määräyksiä asiassa.

Karjala 24.12.1910: Vaalilippujen kuljetus Suomenlahden ulkosaarille ja sieltä takaisin. Sopimus tehty Gutzeit & Co:n kanssa.... Sopimus postihallituksen ja osakeyhtiö W. Gutzeit & Co:n kanssa on tehty siitä, että mainitun yhtiön höyrylaiva "Kristian Conturn" ("Kontturi) kuljettaa vaaliliput Seiskariin ja Lavansaareen. Suursaareen ja Tytärsaareen ovat ne jo lähetetyt postinkuljettajan mukana. Vaalien jälkeen noutaa mainittu höyrylaiva liput Lavansaarelta, Seiskarista, Tytärsaarelta ja Suursaarelta.

Wiipurin Sanomat 28.12.1910. Vaalilippujen vienti ulkosaarille. "Christian Conturn" lähtenyt matkalle. Eilen lähti Kotkasta toiminimi W. Gutzeit & Co:n omistama höyrylaiva "Christian Conturn" viemään vaalilippuja Lavansaareen ja Seiskariin. ...Jos tänään on suotuisa sää, niin matkan luullaan onnistuvan hyvin.

Wiipuri 1.1.1911: Äänestys ulkosaarilla. ...höyrylaiva "Kristian Kontturi" on nyttemmin palannut takaisin viemästä vaalilippuja Suomenlahden ulkosaarille, joten näitten saarien väestöllä on tilaisuus äänestää ensi vaalien aikana, kuten ei ollut asianlaita viime vaaleissa, koska silloin vaaliliput eivät ajoissa joutuneet perille.

Karjala 22.1.1911: Jääsuhteet Suomenlahdella... Seiskarin tienoilla ei liene jäät vieläkään lujia, ulompana niitä ei ole ollenkaan. Majakkaa ei ole sammutettu, vaan valaisee se edelleen. Siitä päättäen ovat jääsuhteet siellä huonot. Seiskarin posti ei ole saapunut Koivistolle viime aikana.

Karjala 1.2.1911: Seiskarin posti saapui pitkistä ajoista ensi kerran viime sunnuntaina (29.1.) Koivistolle. Jääsuhteet Koiviston ja Seiskarin välillä postin kertoman mukaan kuuluivat olevan vielä jotenkin viheliäiset. Paikoittain kyllä oli kiinteääkin jäätä, jossa venettä piti vetää, vaan toisin paikoin oli taasen jääsohjoa, vieläpä sulaakin, jossa vene oli ainoa kulkuneuvo, millä eteenpäin voi päästä. Viime päivien kovat pakkaset ovat kyllä jäätä jonkun verran lujittaneet, vaan vielä viipyy hyvän aikaa, ennen kuin kunnollinen talvikeli saadaan Seiskarin ja Koiviston välille.

Karjala 5.2.1911: Seiskarin postimiehet tietymättömissä. *Luullaan niiden hukkuneen tai kylmettyneen lumipyryssä.* Kuten joku päivä sitten kerroimme, saapui Seiskarilta viime sunnuntaina (29.1.) Koivistolle posti ensi kerran kesäliikkeen loputtua. Postin tuojat, 4 miestä luvultaan, läksivät sunnuntai-iltana paluumatkalle yöpyen Koiviston saariin, mihin he olivat jättäneet mukanaan olevan veneen. Maanantaiaamuna he sitten läksivät pyrkimään rikkonaista ja liikkuvaa jäätä myöten kotisaareensa. Koivistolle tulleen tiedon mukaan eivät he kumminkaan vieläkään ole saapuneet Seiskariin. Heidän kohtalokseen näyttää näin ollen tulleen hauta levottoman meren sylissä tai ovat he uupuneet ja kylmettyneet jäälle siinä pakkasmuraskyissä, joka riehui viime maanantaina ja jota kesti vielä seuraavinakin päivinä. Eilen huhuttiin jo Koivistolla, että eräs Saarenpään kalastaja olisi löytänyt jäällä Seiskarin välillä kaikkien neljän miehen paleltuneet ruumiit. Tämän huhun todenperäisyydestä emme ehtineet kumminkaan illalla saada selkoa. Vaan jos kerran miehet todellakaan eivät ole Seiskariin tulleet, niin näyttää heidän menehtymisensä varmalta. Rautaisinkaan terveys ei näet vi

kokonaista viikkokautta taistella avoimella jäällä ilman suojaa ja tulta sellaisia pakkasia vastaan, mitkä viime päivinä ovat vallinneet. Surullisen ja kovan kohtalon alaisiksi siis joutuivat rohkeat meren pojat, jotka veljillensä ja siskoillensa tahtoivat noutaa muun maailman kuulumisia meren saaren talviseen yksinäisyyteen.

Karjala 9.2.1911. Seiskarin postimiesten kohtalo... nyttemmin on saapunut tieto, että Seiskarin postimiehet ovat onnellisesti saapuneet toissa tiistaina Seiskariin, joten he matkalla viipyivät vain vuorokauden...



(Kuva Seiskari-seuran arkisto: postinkuljettajia)

Uusi Suometar 6.8.1911 Seitskari. On kai niitäkin, jotka tuskin lie tietävätkään tämän nimisestä paikasta maassamme, ja kuitenkin se on asemansa ja ominaisuutensa puolesta merkillinen. Tämän niminen on se saari, joka Suomenlahdessa sijaitsee noin 40 km päässä jotenkin kohtisuoraan Koiviston pitäjän kirkolta aavalle merenselälle. Kun Koiviston kirkolta pari kertaa viikossa kulkevalla postijahdilla lähdin Seitskaria kohden Koiviston ihanien salmien kautta iltatuulen kiidättyä pienä alustamme, luulin tuota 40 km. pituista merimatkaa mitättömäksi. Myötätuulella voikin sen tehdä 4 tunnissa, mutta tuulien yöllä tyyntyessä pääsimme vasta 10 tunnin kuluttua saaren läheisyyteen.

Jo kaukaa ihmettelin saaren valkoista rannikkoa, sillä se aukeni eteeni tasaisena. Vuosisatain kuluessa on meri ajanut tämän hiekan rannalle ja saaren itärannalle on se muodostanut aina 1 km. levyisen lakeuden. Niin matalat ja kariset ovat saaren rannikot, etteivät purjelaivatkaan pääse rantaan. Pienellä venosella soudettiin maihin ja niin oltiin perillä tässä ihmeellisessä saarella - ihmeellisessä ainakin mannermaan asujalle. Ystävällisen vastaanottajani kera asteltuamme läpi pehmeän hiekka-aron saavuimme vihreän metsän kautta kylään, jossa asumukset sijaitsevat pitkin saaren suojaisempaa läntistä rannikkoa. Alaltaan on saari 5 km. pituinen ja 2 levyinen. Enimmäkseen on se havumetsän peitossa, osa on kuitenkin raivattu heinä- ja perunaviljelyä varten. Asukkaat, noin 900 luvultaan, asuvat hyvin rakennetuissa ja siisteissä kodeissaan ja harjoittavat elinkeinokseen kesäisin merenkulkua. Suurilla purjealuksillaan kuljettavat he rahtitavaraa Pietarista, Tallinnasta, Kronstadtista jne. Etelä-Suomen rannikkokaupunkeihin.

Talvella harjoittavat he kalan- ja hylkeenpyyntiä suurissa yhteisissä apajoissaan. Sekä merenkulkuun että kalastukseen ottavat naisetkin osaa. Vaivoistaan voivat he joskus saada runsaankin tuloksen, päättäen siitä, että hyvä toimeentulo on yleinen. Mutta paljon vaivoja täytyy heidän ammatissaan kokea. Usein voi myrsky kokonaan viedä heidän kalliit pyydyksensä, raivoavat aallot upottaa salaisilla kareilla heidän aluksensa. Kuolema vaanii heitä elinkeinoissaan ihan silmien edessä ja lukemattomat ovat ne vastukset, joita heidän olemassaolonsa ja henkensä ylläpitämiseksi täytyy kestää! Ja kuitenkin mikä kohtaloonsa alistuminen, mikä iloisuus reipastuttaa tätä saaren merenkäyntijäkansaa!

Saari on oma seurakuntansa kirkkoineen, joita on kaksikin, vanha ja uusi, sekä pappineen ja kansakouluineen. Onpa siellä järjestystä pitämässä poliisikin. Kerran kuussa käy saarella Koiviston kunnanlääkäri. Riita-asiat ratkaistaan Koiviston kihlakunnanoikeudessa. Mutta harvinaisuuksiin luettanee riitaisuudet saaren asukasten kesken. Kaikki on kuin ystävän suhde ystävään. Nuorison rientoja tukemassa on saarella nuorisoseura. Omaa taloa ei tämä nuori yhdistys vielä ole ehtinyt hankkia. Iltamia on pidetty kansakoulun huoneistossa, mutta oman talon hanke on kuitenkin jo niin pitkällä, että sitä varten on paikka katsottuna. Sunnuntai-iltaisain kokoontuu kotosalla oleva nuoriso metsän keskellä sijaitsevalle avaralle kentälle urheilemaan ja yhteisissä leikeissä iloitsemaan.

Seitskarin saari, eli kuten sitä myöskin kutsutaan Seiskari, ansaitsee suurenmoisen luonnonihanuutensa ja terveellisen ilmastonsa puolesta paljon suurempaa huomiota kuin mitä sillä syrjäytetyn asemansa ja epäsäännöllisten kulkujen kautta on edellytyksiä. Sillä liikennettä välittävät säännöllisimmin ainoastaan postinkuljettajat pari kertaa viikossa, ollen nämäkin vuorot kokonaan ilmasuhteista riippuvaisia. Mitään höyrylaivaliikennettä ei saareen sen huonojen satamien tähden ole. Saarella ylläpitää valtio majakkaa tulitornineen, jonne valtio sen lisäksi on kustantanut merenalaisen telefontikaabelin Narvan kaupungista.

Ihanaa on olo tällä ihanalla saarella kesällä. Vilpoiset tuulet, jotka esteettöminä voivat puhallella, miltä taholta tahansa, tekevät ilman puhtaaksi, havumetsän pihkainen, nuortea tuoksu raikkaaksi hengittää. Miten ihanat ovatkaan nuo tummien petäjien varjostamat tiet, ja miten salaperäisen lumoavat puitten oksien alitse kiertelevät polut! Miten suloista on purren keinunta laskevan auringon kultaamilla mainingeilla, kuinka suurenmoista aaltojen hurja loiske! Näin ovat ne tuhansia vuosia lyöneet rannan kiville. Puhua ne eivät osaa, ja kuitenkin tuntuu kuin kävisi ääni sydämeen, kuin tavoittaisi se vastakaikua kuuntelijan sielussa herättäen kutsuvan, kaipaavan tunteen. Nämä aallot lyövät joskus niin omituisesti; ja outoa kieltä ne silloin puhuvat.

Mikä olet sinä ihmislapsi, mistä tulet, kuhun menet. Niin vähän sinä löydät sisältöä elämässäsi, niin hiukkasen ehdit sinä toimittaa, vain henkesi elatukseksi tuskalla, niukan leipäsi ansaita ja vihdoin väsähtää pois, tietämättä, tuntematta, miksi synnyit, miksi elit, kärsit, kaipasit. Salaperäistä, kaipaavaa on aaltojen puhe rannan kiville. Ne, jotka kaupunkielämän voimia tukahduttavasta hulmasta hetkeksi levähdystä kaipaavat, menkööt unohdusta maallisista murheista etsimään Seiskarin ihanalle saarelle! - F. T.

Karjala 11.1.1912: ...Lavansaaren ja Seiskarin seuduilla ei meri vielä ole jäässä...olleet jo kolmen viikon ajan täydellisesti eristettyinä muusta maailmasta ja kulunee vielä muutamia viikkoja, ennen kuin Lavansaaren ja Seiskarin posti voi päästä mannermaalle.

Karjala 18.1.1912: Posti saapunut Lavansaarelta ja Seiskarista. Vaivalloinen matka. ...Eilen saapui posti Lavansaarelta ja Seiskarista Koivistolle. Jää Lavansaaren ja Seiskarin välillä on vahvaa, mutta viime sunnuntaina vallinnut tuuli särki jään Seiskarin ja Koiviston väliltä, joten posti Seiskarista ei päässyt kulkemaan suoraan selän yli Koivistolle, vaan oli postin kuljettava Inkerinmaalle Soikkolaan ja Ojavedelle, sieltä Seivästöön ja Kyrönniemen kautta Koivistolle. Täten meni postilta, joka tavallisesti kulkee matkan päivässä, kokonaista 2½ vuorokautta.

Haminan Lehti 30.1.1912: ...Seiskarin ja Saarenpään välille ei viime päivinä syntynyt railo ulotu. Perjantaina (26.1.) saapui nimittäin Lavansaaren ja Seiskarin posti Koivistolle ja oli hänen kertomuksensa mukaan jää koko välillä lujaa ja railotonta.

Karjala 31.1.1912: Seiskarin posti, joka toissa päivänä lähti Koivistolle, ei vielä eilen illallakaan ollut saapunut Koivistolle. Jääsuhteet ovat huonot, meri kun on täynnä railoja.

Uusi Suometar 27.3.1912: Postinkulku Lavansaarelle. Kun t. k. 12 p:n iltana Lavansaaren ja Koiviston välisen postilinjan postinkuljettaja **Simo Mäkinen** saapui Koivistolta Lavansaarelle, niin menin postin tultua postitoimistosta hakemaan U. Suometarta, jota siinä postissa olisi pitänyt olla no:t 55, 56, 57 ja 58. Mutta minulle ei ollut mitään, eikä toisillekaan Suomettaren tilaajille, joita täällä on kaikkiansa 19. Siis yhteensä 76 kappaletta Suometarta sisältävä nippu oli poissa. Asiata kysytyäni asianomaiselta postinhoitajalta, kuin myös läsnä olleelta postinkuljettajalta Simo Mäkiseltä, sain vastaukseksi, että Koivistolla ei ollut saatu Suometar-nippua mahtumaan postilaukkuun, kun se oli niin iso. Niin ei sikäläisellä postinhoitajalla eikä postinkuljettajalla muka ollut muuta keinoa kun että postinkuljettaja pisti Suometar-nipun heinäkuliansa. Ja tultuansa Seiskarin saarelle, mihin saman postinkuljettajan on jätettävä Seiskarin postilaukku, sanoi siinä liikutelleensa heinäkuliansa siten, että Suomettareet putosivat.

Sitten t. k. 14 p:n aamuna lähti toinen postinkuljettaja, nimeltänsä **Sipi Suomalainen**, Lavansaarelta Seiskarin kautta Koivistolle, josta palasi takaisin 15 p:n iltana. Uudistin taaskin matkani postitoimistolle hakemaan kadonneita Suomettaren numeroja, mutta se oli turhaa. Sain ainoastaan numerot 59 ja 60, mitkä olivat tavallisuuden mukaan tulevat tuossa postissa. Kysytyäni taaskin postinhoitajalta kadonneiden Suometar-lehtien kohtaloa, sain sen ikävän vastauksen, että lehdet olivat kadonneet tietämättömiin. Niitä ei ollut löytynyt Koivistolta eikä Seiskaristakaan, mihin niiden postinkuljettajan ilmoituksen mukaan olisi pitänyt heinäkulista pudota. Sen sijaan löytyivät nyt postinkuljettaja Mäkisen rintalaukku ja revolveri, mitkä katosivat samalla matkalla kun Suomettareet, Koiviston manterelta jostakin talosta. Tämän tiedon saatuaani poistuinkin toimistosta.

Lieneekö lakiin ja asetuksiin perustuvaa että edellämainitut postinkuljettajat, samalla kertaa kun postia kuljettavat, vielä ottavat matkustajia jokseenkin säännöllisesti, 3 ja useasti 6 henkilöä yhden hevosen vetämään rekeen? Tämän matkustajatulvan vuoksi ja hyvää sivutuloa itselleen saadaksensa poikkeavat postinkuljettajat useasti varsinaiselta postilinjalta lähes 20 km. kierroksella n. s. Lavansaaren nuottameren kautta, mikä sijaitsee keskivälillä Inkerin mannerta ja Lavansaarta, vieden sinne nuottaväkeä ja sen eväitä ynnä muita tarpeita ja koettavat pitää samaa liikettä tulomatallaankin, milloin se vaan suinkin soveltuu.

Tietenkään ei postinkulku siten ole joutuisaa. Kun olen jotensakin varma siitä, että edellä mainitsemani todelliset epäkohdateivät postiviranomaisten puolelta tule postihallituksen enempää kuin muun yleisön tietoon, niin toivon että toimitus yleisön edun vuoksi säälimättä tuo tämän asian julkisuuteen. Lavansaarella, 16 p:nä maaliskuuta 1912. T.J.

Uusi Suometar 28.3.1912: Postinkuljetus Suomenlahden ulkosaarille. Arv. postihallitukselle ei ole tuntematonta, että postinkulku Suomenlahden ulkosaariin ei ole lähestään tyydyttävällä kannalla. Mahdotonta onkin sitä saada ihan säännölliseksi, mutta paljon apua olisi jo saatu, jos olisi purjeilla varustettu moottorivene postin kulkua välittämässä. Jo neljättä vuotta sitten teki Lavansaaren kunta postihallitukselle pyynnön, että postinkuljettajalle maksettaisiin niin suuri kertamaksu, että hänen kannattaisi hankkia tarkoitustaan vastaava moottorivene ja olikin silloinen kunnallislautakunnan esimies tehnyt tarjouksen muistaakseni 55 markan kertamaksusta. Ihme kyllä tämä tarjous hylättiin ja vielä ihmeellisempää on, jos se tapahtui posti-piiritarkastajan lausunnon perustalla, sillä hän mielestäni on aivan epäpatelä antamaan lausuntoja oloista, joita tuskin nimeksikään tuntee.

Mutta jos jäätiinkin ilman moottoriveneä, niin eiköhän kumminkin olisi syytä valvoa, että postiveneet olisivat purjehduskunnossa? Sitä ei voitane Lavansaaren postiveneistä väittää. Taikka on sitten postimiehissä vika, sillä jossakin täytyy vikaa olla. Muistettakoon vaan viime syksynä, jolloin kumpikin postimies tyynenä teki taloustöitä ja yksityiset omilla varoillaan huolehtivat postikulusta. Vieläpä postimiehet silloin katsoivat voivansa kysyä postihallitukselta, saavatko L:saaren säätyläiset pakottaa heitä sellaiseen pakkaseen, jossa jäätyy. On sanottu, että postimiehet ovat tässä käyttäneet kirjoitusmiehenään jotakin postineitiä. Tämä tuntuu uskomattomalta. Nousee itsestään kysymys, mikä noita "herrain postimiehtiä", noita ylimääräisiä palkkamiehiä lämpiminä piti? Ei ainakaan rahan himo, sillä heidän tekivät matkansa vähemmästä kuin mitä vakinaiset saavat, eikä myöskään velvollisuuden tunne, sillä eihän heillä ole mikään velvollisuus korjata velvollisten laiminlyömisiiä. - Totta kyllä, että syksyllä on purjehtiminen paljon hankalampaa kuin juhannuksen aikaan, mutta eiköhän joka virassa ole toisinaan helpompaa, toisinaan vaikeampaa, ja virka velvollisuuksineen seuraa miestä niin hyvänä kuin pahanakin päivänä. Ei lie sekään postihallituksen tarkoitus, eitä molemmat postimiehet toisinaan lyöttäytyvät yhteen ja yhdessä tekevät syysmatkansa, ollen siis toinen postimies toisen apumiehenä.

Näin voisi kenties tehdä, jos ei olisi muita miehiä saatavana, mutta niin ei asia ole. Ja sitten puolustellaan itseään sillä, että oma vene ei ole kunnossa.

Entä talvella! Onpa tänäkin talvena ollut aika, jolloin ei kumpaisellakaan postimiehellämme ollut edes omaa hevosta. Ja kun toisinaan sattuu semmoista, että 8 miestä kulkee postireessä, niin muistuttaa se jo mustalaisykuormaa eikä postia. Ja minne miehiä viedään? Nuotta-apajille, joiden kautta kuljettaessa tulee 9 kilometrin kierto Seiskariin mennessä. Jos tuo Halikon kautta Ruotsiin kulkeminen tulee yhä jatkumaan, niin eikö olisi kohtuullista, että sinne meren selälle perustetaan vaikkapa "hailila" -niminen postipysäkki.

Onhan siellä pari sataa saarelaistamme talvikalastuksella. Ja silloin olisi postimiehillä syytä mennä sinne muunkin kun omaan affääreinsä vuoksi. Olkoon postimiesten ajatus suunnattu ennen kaikkea postin kuljetukseen, silloin ei hajamielisyudessa tehdä sellaisia erhetysiiä, kun esim. eilen, jolloin kaikki Suomettareit jäivät Seiskariin heinäkuuliin jonkun talon pihalle. Tietysti postimies ei lähtenyt hakemaan - onhan viisaampaa olla rahdinvedossa ja niin saa 19 tilaajaa kiltisti odottaa, että seuraava posti tuo ne jos löytää. Näistä riveistä käynee jo selville, että tärkäläisessä postinkuljetuksessa olisi korjaamisen varaa. Jos lisäesimerkkejä tarvitaan, niin on niitä varastossa. Monen puolesta - *Eräs*.

Haminan Lehti 21.12.1912:... Seiskarin ja Lavansaaren posti on näihin asti melkein säännöllisesti päässyt kulkemaan Koiviston väliä, lukuun ottamatta myrskyjen tuomia viivytyksiä.

Uusi Suometar 2.2.1913. Jääsuhteet Suomenlahdella. Toissapäivänä saapui posti ensi kerran jätse Seiskarista Koivistolle. Seiskarin ja Lavansaaren välillä oli jää vielä ollut heikompa, mutta Lavansaaresta Koivistolle oli kiinteä vahva jää. Posti saapui hevosella.

Karjala 8.4.1913. Kalastus itäisellä Suomenlahdella on nyt loppunut. Seiskarin ja Koiviston Saarenpään välille on jo viime perjantaina ilmestynyt monia kilometrin laajuisia halkemia. Seiskarin posti saapui vielä viime viikolla Koivistolle, vaan lienee nyt jonkun aikaa postinkulku ulkosaarien välillä seisauksissa.

Karjala 17.5.1913: Postinkulku ulkosaariin. Kuten monesti on kerrottu, on postinkulku ulkosaariin kesän aikanakin verrattain hankalaa, riippuen suuresti ilman laadusta ja tuulista ym. seikoista. Näihin oloihin Lavansaaren ja Seiskarin välillä saadaan ehkä piankin tervetullut korjaus aikaan. Postihallitus on nimittäin suostunut lavansaarelaisen postinkuljettajan anomukseen, jonka mukaan hän rakentaa tarkoitukseen sopivan moottorialuksen ja kuljettaa sillä postin mainittujen saarten ja Koiviston välillä. Aluksen rakentaminen on jo alulla ja toivotaan sen valmistuvan heinäkuun aikana.

20.7.1913 Uusi Suometar. Postinkuljetus moottorijahdilla Lavansaarelle. Meille kirjoitetaan Lavansaarelta: T. k. alusta alkoi Lavansaaren – Koiviston postilinjalla moottorijahti postia kuljettaa, mikä seikka onkin jo kauan ollut tarpeen vaatima. Jokainen merellä kulkenut tietää miten kiusallista on tyynellä ilmalla tunti-, usein päiväkausia seisoa laivan kannella ja tähystellä sieltä ja täältä merkkiä, joka lupaisi tuulta. Mutta kun se on "tiltti", niin se on "tiltti". Odota ja odota ja kun vihdoinkin alkaa tuulen henki "puhua", niin yli voimain tulee kärsivällisyys koetukseen, jos setin "vähä" on nokkavastainen. Mutta ei vaan merellä olijat silloin harmittele, myös rannalla seisovat ja niiden joukossa varsinkin ne, jotka tahtovat päivän tapahtumia seurata ja odottavat postin saapumista. Ja täällä etäisellä meren saarella onkin postin saapuminen aina pieni juhla, ei ainoastaan rospuuton jälkeen, jolloin voi tulla noin 50 eri numeroa sanomalehtiä kerrallaan, vaan ainakin.

Totta kyllä, että postinkuljettajamme useinkin ovat parhaansa panneet ja usein saapuneet jo toisena päivänäkin postimatkaltaan. Tyyni ilma on koetettu voittaa airovoimalla, vastatuuli luovimalla, mutta aikaansa se on vaatinut. Siksi kaikki postikulun uudistuksia harrastavat lavansaarelaiset lausuvat ilomielin moottorijahdin tervetulleeksi. Onkin tämä jahti jo ennättänyt osoittamaan, että se yhdessä päivässä voi postimatkastaan selviytyä ja tehnyt sanattomiksi ne, jotka väittivät moottorin postinkulua huonontavan. Tämä uudistus ei ole yksin postinkululle hyvä, vaan myös matkustajille – kaikillekin – mutta varsinkin niille, joilla on kiire, ja myös merikipuisille, jotka mielellään tekevät ahvenanveromaksupäivänsä mahdollisimman lyhyeksi. On syytä luulla, että matkustajaliike postijahdissa tulee paljon entistään suuremmaksi, maksukin on mukavuudesta huolimatta 4 markkaa.

Helsingin Sanomat 22.8.1913. Postinkuljetus Suursaaren ja mantereeseen välillä. (Jutussa kerrotaan suursaarelaisten pyrkimyksistä oman postinkuljetuksensa kehittämiseksi, ja siinä viitataan Lavansaareen seuraavasti): ...esim. Lavansaaren postin kuljetus jo toimitetaan moottorijahdilla ...7.200 markan vuosimaksusta.

Karjala ke 28.1.1914. Ulkosaarten posti. Posti saapunut Lavansaarelta ja Seiskarista oltuaan matkalla 3 pv. Sunnuntai-iltana saapui pitkästä aikaa posti Lavansaarelta ja Seiskarista Koivistolle. Matka kesti 3 päivää. Lavansaaren ja Seiskarin välillä oli jää vahvaa, mutta Seiskarin ja mannermaan välillä oli 2-3 km levyinen railo, joten postin oli käännyttävä takaisin ja kuljettava Seiskarista Soikkolaan ja Inkerinmaan rannikkoa myöten Koivistolle. Eilen aamuna lähti posti takaisin Seiskariin.

Kyminlaakso 7.2.1914: Myöhästyivät. Suursaaren postinkuljettajat lähtivät Kotkasta postinensa Helsinkiin tiistain iltajunassa tarkoituksella päästä sieltä Seiskariin lähetetyn jäänsärkijä "Tarmon" matkassa Suursaarelle. Helsinkiin päästyään oli "Tarmo" jo kuitenkin sieltä ennättänyt lähteä, joten miehet laukkuineen saivat palata takaisin yrittämään uudelleen muilla keinoin saarelleen. Suursaaren posti, joka täältä lähti viime torstaina, saapui perille eilen iltapäivällä purjehtimalla Vehkaluodosta.

Karjala 10.2.1914. Viimeiset jäänrepeämät Suomenlahden itäosissa... suurin osa Lavansaarenkin kalastajista lähti 23.-25.1. liikkeelle tavallisille kalastuspaikoilleen... kiihkeä länsituuli muuttui maanantaita 26.1. vasten yöllä kovaksi myrskyksi... Lavansaaren ja Seiskarin välille syntyi repeämä, joka katkaisi kalastajilta kaiken yhteyden Lavansaaren kanssa, ja joka suurenemistaan suureni...Useamman turhan yrityksen jälkeen havaittiin avunanto Lavansaarelta käsin mahdottomaksi. Peninsaareen oli sunnuntaina saapunut n. 40 inkeriläistä kalastajaa 7 hevosen kanssa, ja tulivat nämä nyt Lavansaareen sille välille eheäksi jäänyttä jääkaistaletta myöten. Maanantai-iltana saapui Seiskarista sähkösanomatieto 11 lavansaarelaisen pelastumisesta sinne. Vielä oli toistasataa lavansaarelaista tietymättömissä... Viimein tuli tieto, että kaikki lavansaarelaiset ovat päässeet Seiskarin saarelle.

Kaikkiaan sinne pelastui 112 lavansaarelaista, 281 inkeriläistä ja 76 hevosta. Tällainen väestölisäys aiheutti kaikenlaisia hankaluuksia, etenkin hevosten elatuksen suhteen. "Tarmo" saapui 4.2. Lavansaarelle, otti

mukaansa 31 inkeriläistä ja porhalsi kohti Seiskaria, mutta jääsuhteiden johdosta vasta torstai-iltana pääsi perille. Perjantaina purettiin "Tarmosta" venheillä suurin osa heinistä ja ruokatarpeista maalle, ja kun saatiin tietää, että suurin osa inkeriläisistä oli jo hevosineen mennyt jään yli Inkeriin, ainoastaan 85 henkeä ja 45 hevosta oli jäljellä, niin laskettiin Lavansaarelta mukaan otetut inkeriläisetkin Seiskariin, etenkin kun ei missään sopivassa paikassa mannermaan rannikolla löytynyt kiinteätä jäätä. Lavansaarelaisistakin oli jo osa samana päivänä onnistunut pääsemään venheellä kotiin, jäljelle jääneet sata lavansaarelaista otettiin Tarmoon. Viime lauantaina laski "Tarmo" heidät maalle Lavansaareen, heittäen samalla pienemmän määrän heiniä, perunoita ym. Kärsimänsä vahingot menetetyissä kalastustarpeissa laskevat lavansaarelaiset 4.000 markkaan...

Karjala 19.2.1914 Maaseutukirjeitä. Seiskari.... (ennen postiasiaan pääsyä on jutun alussa kirjoitusta päättyneestä taksoituksesta, laivureiden tuloista ja menoista, koivistolaisten laivojen hinnan korotuksista, halvempien laivojen ostamisesta Tanskasta, josta jo lavansaarelaiset ovatkin niitä ostaneet, nuorisoseuran ja raittiusseuran asioita, työväenyhdistyksen syntyminen, osuuskaupan yläkerta on iltamien pitämiseen kallis, ainakin yksi talo nuorisolle tarvittaisiin, rikostalven yksitoikkoisuus)

... joulukortit, joululehdet, joululahjat meille vasta t.k. 6 pnä saapuivat! Mutta suuri olikin sitten ilomme, kun viime viikolla saimme tietää, että jäänmurtaja "Tarmo" tänne saapuu ja meille postinkin tuo. Ja torstai-iltana myöhään se saapuikin. – Olisittepa olleet hyvät naapurit, manterelaiset, perjantaiamuna klo 3 Seiskarin itärannalla, niin etteköhän olisi luulleet kummituksen olevan liikkeellä, kun olisitte nähneet satoja tulia yössä vilkkuvan ja liikkuvan ja kuinka vähän ajan kuluttua rannalla syttyy komea nuotio. – Silloin oli jokainen seiskarilainen siellä rannalla katsomassa lavansaarelaisten lähtöä, sillä heitä hakemaanhan se "Tarmo" oli tänne lähetetty. Jylhän kolkkoa oli katsella, kuinka ihmisiä kävi veneisiin niin paljon, että asiaa tuntematon, niin kuin allekirjoittanut lienee, luuli heidän heti vajoavan; ja kuinka veneet sitten etäännyivät pimeyteen, pyrkien kaukana rannasta ankkuroivaan Tarmoon. Siitä kerrotaan toisessa paikassa. – B.R.

Karjalan Lehti 28.2.1914: Jääsuhteet Suomenlahdella. Lavansaaren posti saapunut jätse Koivistolle. Toissailtana saapui noin kuukauden pituisen väliajan jälkeen Lavansaarelta posti jäätä myöten Koiviston kirkolle. Posti läksi keskiviikkoamuna Lavansaarelta ja oli jää Seiskariin saakka huononpuoleista. Kiertelemällä pahimmat paikat, kesti se kuitenkin jotenkuten hevosen. Ainoastaan kerran Lavansaaren ja Peninsaaren välillä petti jää ja hevonen sai kylmän kylvyn, mutta onnistuttiin se sentään pian saamaan jälle ja niin jatkettiin taas taivallusta. Seiskarista lähtien mantereelle oli jää jo lujaa.

Aamulehti 17.3.1914: Kalastajien kohtalo. Noin 200 saarenpääläistä pelastunut Seiskariin. Lauantaina palasi eräs saarenpääläinen kalastaja Seiskarista Inkerin rannikkoa pitkin saapuneen postin mukana kotiinsa Saarenpään. Hän tiesi kertoa, että suurin osa Saarenpään kalastajia on pelastunut Seiskariin. Myöhemmin saapui vielä Seiskarista Saarenpään sähkösanoma, joka vahvisti tiedon, että kaikki noin 200 Saarenpään kalastajaa ovat pelastuneet Seiskariin....

12.4.1914 Karjalan Lehti ... Seiskariin ja Lavansaarelle on posti jo kolme kertaa kulkenut Kronstadtin ja Inkerinmaan kautta.

24.6.1914 Karjala. Yleisöltä / "Liiallinen taksa".... kahdesti viikossa kulkeva moottorijahti, joka kuljettaa postia linjalla Lavansaari-Seiskari-Koivisto ja jolla on lupa ottaa mukaansa myöskin matkustavaisia ja pienempää rahtiakin, saa mielin määrin ottaa maksua tästä kuljetuksestaan.... taksa on jo niin mielivaltaisen korkea... 8 markkaa edestakainen matka Lavansaaren ja Koiviston välillä postin mukana, ilman mitään erikoisia palveluja laivalla (esim. WC).

Postihallitus suorittaa urakkamiehelle 600 mk kuukaudessa ympäri vuoden postimme kuljetuksesta. Luulisi, että ei sen päälle tarvitsisi niin paljon lisämaksuja sivusta kiskoa. Mutta tavallistahan on, että kun paljon saa, enempi mieli tekee. Kesän aikana varsinkin moni manterelainen saattaisi haluta pistäytyä katsomaan ulkosaarelaisen elämää, mutta matkakustannukset tulevat liian kalliiksi... - "Matkustaja"

30.9.1914 Wiipuri. Surullinen purjehdusonnettomuus Koivistolla. Koiviston kunnanlääkäri tohtori **Riihiranta** hukunut. Eilen klo puoli kuuden aikaan aamulla tapahtui Koiviston lahdella Koiviston salmen suulla surullinen purjehdusonnettomuus. Lavansaaren postijahti, joka oli matkalla Lavansaarelle, oli ehtinyt jonkun matkaa Koiviston osuuskaupan laiturista salmelle, kun se joutui ankaran myrskyn käsiin. Jahdissa olleista kuudesta henkilöstä olivat toiset kajuutassa, paitsi postinkuljettaja **Oskar Tammelin** ja Koiviston kunnanlääkäri, lääket. lis. Riihiranta, joka oli virkamatkalla Seiskariin ja Lavansaarelle. Ensin mainittu hoiti peräsintä ja jälkimmäinen seisoi kannella.

Yhtäkkiä raju tuulenpuuska paiskasi jahdin purjeen toiselta puolen toiselle, jolloin purjeen puomi pyyhkäisi tohtori Riihirannan mereen. Jahti käännettiin mahdollisimman nopeasti ympäri, laskettiin vene vesille ja ryhdyttiin pudonnutta pelastamaan. Hänet nähtiinkin vielä veden pinnalla, mutta ennen kuin vene oli ehtinyt luo, oli hän jo painunut näkymättömiin, jääden vain lakki veden päälle. Pelastuspuuhia jatkettiin kyllä vielä, mutta tuloksetta. Postijahti palasi sitten takaisin mantereelle, mistä lähteneet poliisiviranomaiset sukeltajien avulla etsivät hukkunutta koko päivän, eikä häntä iltaan mennessä vielä oltu löydetty. Tohtori Riihiranta oli noin 30-vuotias ja naimaton. Nykyistä tointaan Koivistolla oli hän ehtinyt hoitaa vain pari viikkoa. Kotoisin hän lienee ollut Uudestakaupungista.

Vakka-Suomen Sanomat 1.10.1914... Taavi Nantti Riihiranta oli syntynyt Lokalahdella Riihirannan tilalla 1885, kävi Uudenkaupungin yhteiskoulun, josta tuli ylioppilaaksi 1906, suoritti medikofilitutkinnon 1908, lääk.kand tutkinnon 1910 ja lis. tutkinnon keväällä 1914. Kohta sen jälkeen valittiin hänet Koiviston kunnanlääkäriksi...(kts kuolinilmoitus dokumentin lopussa →)

5.2.1915 Helsingin Sanomat: Yleisöltä / avoin kysymys postiylhallitukselle. Tietääkö postihallitus, että Lavansaaren – Seiskarin – Koiviston linjalla kulkeva posti, jonka pitäisi kulkea kahdesti viikossa, viime joulukuun kolmella viimeisellä viikolla, teki ainoastaan yhden matkan viikossa ilman minkäänlaista tietävää estettä ja että joulukuun viimeisenä päivänä, jolloin posti tuli viimeiseltä avoveden matkaltaan, se moottorijahti, jolla postin piti kulkea, lähti yksityiselle sivuansiolle sen sijaan, että olisi pitänyt lähteä postinkuljetukseen. Myöskään jään tultua ei posti vielä tähän päivään asti ole yhtään matkaa tehnyt. Tämän johdosta on postia käyttävien kuntalaisten täytyntä turvautua yksityiseen postiin, jommoinkin Seiskarista käsin lieneekin jo yhden matkan Koivistolle tehnyt.

Ylläolevaan viitaten anomme nöyrimmästi postihallitukselta sellaista toimenpidettä, että posti saataisiin kulkemaan mahdollisimman säännöllisesti ko. linjalla. Samalla kysymme, onko postimme säännölliseen kulkuun nähden olemassa minkäänlaista valvontaa postihallituksen puolelta, etenkin kun postinkuljettaja kuuluu nauttivan kuukausipalkkaa, ja jos ei ole, niin pyydämme, että tällainen valvonta ensi tilassa välttämättömän tarpeellisenä pantaisiin toimeen. Lavansaarella tammikuun 26 päivänä 1915 – Suuri joukko lavansaarelaisia. (*Samoin Uusi Suometar 4.2.1915*)

23.7.1915 Uusi Suometar. Lähetettyjä kirjoituksia ”Seiskarin posti” ... epäkohtia...Postimme on yhteydessä Lavansaaren postin kera. Kuljettaja asuu Lavansaareissa. Kelin särkyessä voi posti kierrellen ja kaarrellen päästä Lavansaarelle, mutta me saamme odottaa uutisiamme, sillä se sivuuttaa meidän saaremme. Postinkuljettaja on sopimuksen mukaan sitoutunut vain hevosella tai moottorilla tuomaan ja viemään postia. Mutta ennen kuin jää on siksi vahvaa, että se hevosen kantaa, voisi jalkaposti moneen kertaan käydä saaren ja mantereen välin. Postinkuljettaja ei kuitenkaan sopimuksensa mukaan ole siihen velvoitettu. Sen vuoksi olemme me kelirikkoina olleet pakotetut palkkaamaan oman saaremme miehen postia viemään ja tuomaan. Mutta tämä tulee yksityisille liian kalliiksi, eikä palkattu vie eikä tuo muiden kuin maksavien postin. Meikäläiselle tulee noina vaikeina kuukausina kirje maksamaan kaksikin markkaa. Mutta kaikessa tapauksessa tahdomme pysytellä muun maailman yhteydessä ja aikamme tasalla. Toivoisimme, että Postihallitus kiinnittäisi suosiollista huomiota meidän tilaamme. Olisimme suuresti kiitolliset, jos Seiskari saisi erikoisen postinkuljettajan, joka ei olisi Lavansaaresta riippuvainen, sillä usein sattuu, että jää Koiviston ja Seiskarin välillä kannattaisi, mutta ei Seiskarin ja Lavansaaren välillä. Toiseksi toivoisimme, että posti kävisi kolmasti viikossa saarellamme. Jos meillä olisi oma postinkuljettaja ja kolmasti viikossa uutiset koteihimme saapuisivat, niin jo tuntisimme olevamme kuin mantereella! Ehkä pastorimme ja opettajammekin silloin viihtyisivät kauemmin kuin nykyisten olojen vallitessa. Toivomme parasta. - Saarelaisien puolesta O.S.

Yllä oleva nimimerkki ”O.S.” on silloinen Seiskarin kansakoulun miesopettaja Onni Silvennoinen. Hän kirjoitti vuonna 1916 kirjan ”Seiskari sanoin ja kuvin”. Siinä on oma kappaleensa myös Seiskarin postiasioista, ja se kuuluu näin: ”Toisen luokan postitoimisto jakaa ja lähettää uutisemme suuresta maailmasta ja suureen maailmaan. Siinä toimii hoitajana kanttori J. Kapanen. Postinkuljettajia on kaksi, kumpikin asuvat Lavansaarella. Posti saapuu tiistaisin ja perjantaisin ja lähtee joka maanantai ja torstai. Talvella sattuu poikkeuksia. Kelirikkoina keväisin ja syksyisin voipi kulua viikkomääriä, ettei posti pääse kulkemaan. Kelirikkopostin suhteen olisi toivomisen varaa. Jos Seiskari saisi oman postinkuljettajan, voisi se useammin tuohon aikaan uutisensa saada, sillä väli täältä Koivistolle ennemmin jäätyy hevosenkin kulkea, kuin Seiskarin ja Lavansaaren väli. Mitään uutta postilinjaa ei tarvitsisi aukaista. Seiskarin postinkuljettaja vain toisi Lavansaarenkin postin tänne asti, ja täältä edelleen veisi Lavansaaren kuljettaja. Toivomuksemme lausuummekin viime kesänä U. Suomettaressa ja ehdotimme kolmatta postivuoroa viikossa, mutta tuloksetta. Nykyään saamme kirjeestä maksaa 2-5 markkaan, kun olemme itse pakotetut palkkaamaan postintuojan ja viejän kelirikkoaikana.

Toisaalla em. kirjassaan Onni Silvennoinen kirjoittaa: ”V. 1914 tuli Seiskariin 22 Karjalaa, 10 Karjalan lehteä, 10 Helsingin Sanomia, 12 Turun Sanomia, 5 Kylvääjää ja muutama Työ-lehti ja Työmies sekä osuustoimintalehti Yhteishyvä ja Kotikasvatusyhdistyksen äänenkannattaja Koti. Verraten vähän siis saarellamme luetaan sanomalehtiä. Kalastajalehti antaa tietoja aatteen kulusta; johonkin kotiin näkyy se tulevan.”

17.10.1916 Karjala ...Lavansaaren posti saapui eilen ankarasta myrskystä huolimatta onnellisesti Koivistolle.

2.2.1917 Wiipuri. Liike Suomenlahden ulkosaariin. Toista kuukautta kestäneen kelirikon jälkeen saapui viime perjantai-iltana posti Lavansaarelta ja Seiskarista. Jää kuuluu olevan jo kiinteää, joten rannikkolaiset näinä päivinä voivat vakituisesti aloittaa talvikalastuksensa.

11.5.1917 Karjala. Laivaliikenteen alkaminen Suomenlahdella. Meri vapaa - laivamiehillä ei elintarpeita. Koivistolta ilmoitetaan, että meri on jo jäistä vapaa. Eilen saapui Lavansaaren posti Koivistolle. Samoin ilmoitetaan Seivästöltä meren olevan avoinna. Vain Kronstadtin puolella näkyy vähän jäitä. Laivoja ei kuitenkaan vielä ole nähty liikkeellä. Paljon hankaluutta laivaliikkeen alkamiselle tuottaa elintarpeiden puute.

21.9.1917 Viipuri. Postin välittäminen Seiskariin, Lavansaareen, Tytärsaareen, Suursaareen ja Haapasaareen. Senaatti on käskenyt postihallitusta asettumaan yhteyteen erinäisten höyrylaivain omistajain kanssa sopimuksen tekemistä varten säännöllisen postihöyrylaivaliikenteen aikaansaamiseksi Suomen mannermaan ja Suomenlahdessa olevien Seiskarin, Lavansaaren, Tytärsaaren, Suursaaren ja Haapasaaren välillä, sekä sittemmin alistamaan tehdyn välikirjan senaatin hyväksyttäväksi.

5.3.1918 Kansan Lehti. Näлкä Seiskarissa. Liiketyhteys ollut keskeytyneenä kolmatta kuukautta. Viipuriin saatiin v.k. 28 p:nä Seiskarista vakavia tietoja. Saarella on kamala näлкä. Näihin asti on saatu vielä nimeksi leipää, mutta lihaa ei ole saatu sitten kuin jouluna, eikä paljon muutakaan särvinlajia. Liiketyhteys on ollut keskeytyneenä kolmatta kuukautta. Viimeinen säännöllinen posti saapui joulukuussa. Eräs saarelainen on äskettäin saapunut suksilla Koivistolle tuoden taskussaan muutamia kirjeitä. Näin ollen ovat saarelaiset pääsemässä taaskin yhteyteen muun maailman kanssa, jollei sitten voittamattomat luonnonesteet voisi merenjäitä ylipääsemättömään tilaan laittaa.

14.7.1918 Karjala. Postijuttu Lavansaarelta. Aina tämän kuun ensimmäiseen päivään saimme postin kahdesti viikossa, mutta sitten meni postinkulku ravunteitä aimo harppauksen. Me näet anoimme valtiolta höyrylaivaa välittämään postia ja liikennettä saareen ja mantereen välille ja mainitsimme, että se kulkisi mantereen ja saaren väliä kolme kertaa viikossa. Mutta sitten loppui nykyisen postinkuljettajan sopimus t. k. 1 päivänä. Hän sai edelleen määräyksen toistaiseksi kuljettamaan postia kerran viikossa.

No niin, posti tulee mantereelta Lavansaarelle nykyisin kerran viikossa. Säälän posteljoonia, joka saa selässään raahata näin kesäkuumalla 1.300 asukkaan viikkopostin. Ihanteellinen ei tuo kantamus ole, sen uskomme, mutta jokaiselle meille on annettu kuormamme kannettavaksi. Kun se säkki viimein saapuu meille, saamme paljon lehtiä yhdellä kertaa, paljon tuoreita uutisia. - *Saaren mies.*

8.9.1918 Karjala. Maaseutukirjeitä. Postinkulku Seiskariin ja Lavansaarelle on tämän sulan aikana huononemistaan huonontunut. Heinäkuun alussa loppui entisen kuljettajan kontrahti. Toistaiseksi sai postihallitus hänet suostumaan erinäisillä ehdoilla kuljettamaan postia. Hallituksen puolelta aivan aiheetta vähennettiin postinkulku yhteen kertaan viikossa. Mutta kun postihallituksen puolesta ei ole postimoottorille toimitettu luvattua öljyä, on tämäkin kerran käynti ollut hyvin epäsäännöllistä tuulista riippuen. Nyt uhkaa tämäkin vähäinen postinkulku loppua, kun entiset kuljettajat tällaisissa olosuhteissa eivät halua enää postia kuljettamaan.

Noin vuosi sitten ryhtyi postihallitus puuhaamaan höyrylaivapostia tälle linjalle ja piti siihen yhdistää toisetkin ulkosaaret, Suursaari, Tytärsaari ja ehkä Haapasaarikin, mutta aikomusta etemmäksi se ei ole ehtinyt. Noin kuukausi takaperin postipiiritarkastaja julisti postin kuljettajan toimen haettavaksi entistäkin hajotetummilla linjoilla ja tarjouksia tehtiinkin, eräälläkin linjalla nykähintoihin nähden perin halvalla. Kontrahteja postihallituksen puolelta jostain käsittämättömästä syystä ei ole tehty. Nyt kuulutaan tarjoavan postinkulku Lavansaari – Seiskari – Koivisto linjalla ensi talvikaudeksi. Tulleeko siitäkään valmista, vai jäädäänkö saarissa postitusta siksi, kunnes mahdollisesti keväällä joku yrittäjä löydetään postin kuljettajaksi. Ainakin täksi syksyksi uhkaavat yllämainitut Seiskari ja Lavansaari jäädä ilman postia huolimatta siitä, että postihallituksen on käsketty postinkulkuun parantamaan, kertoo kirjeenvaihtajamme.

11.2.1919 Karjala. Lentokone postin palveluksessa. Suomenlahden ulkosaaret, Suursaari, Lavansaari ja Seiskari, ovat olleet vaikeitten jääsuhteiden vuoksi eristettyinä mantereesta jo parisen kuukautta; niinpä ei esim. Suursaarelle ole saatu postia mantereelta sitten joulukuun 4 päivän. Nyt on eräs lentokone käynyt viemässä mainittuihin saariin postin ollen sitä Suursaareen iso postisäkillinen sekä Seiskariin ja Lavansaareen paketti kumpaankin.

11.2.1919 Uuden Suomen Iltalehti. Jääautoilla ajelehtivat Suomenlahden kalastajat. Koiviston lentoaseman ilmailijat heitä auttamassa... .. samalla matkallaan heittivät postin Lavansaarelle ja Seiskariin, jotka joulukuun 4 pstä asti ovat olleet erillään mannermaan yhteydestä.

21.2.1919 Uuden Suomen Iltalehti. Lentokoneet postin palveluksessa. Posti Koivistolta Lavansaarelle ja Seiskariin taas lähetetty lentokoneella. Maanantaina (17.2.) lähti Koivistolta lentokone taas viemään postia Lavansaarelle ja Seiskarille, ollen sillä myöskin mukana toistasataa kiloa elintarpeita. Lavansaaren kohdalla joutui lentokoneen moottorit jotenkin epäkuuntoon, ja oli lentokone pakotettu laskeutumaan maihin sanotulle saarelle. Koneen ohjaajan jäädessä Lavansaarelle korjailemaan moottoria siirtyi tähyistä postisäkkeineen Seiskariin, josta hän eilen kiertoteitse palasi takaisin Koivistolle.

21.2.1919 Karjalan Aamulehti. (elintarpeet olivat tuuliajolla olleita kalastajia varten; toinen lentäjistä oli palannut Koivistolle hevosella Seiskarista, jonne hän oli tullut Lavansaarelta kävellen)..

Suomen kalastuslehti no 5-6/1919. Mitä apua lentäjämme voivat antaa tuuliajoille joutuneille kalastajille. (Pitkä juttu, jossa toimittaja kertoo keskusteluistaan Koiviston lentoaseman lentovänrikin Paul Hjeltin kanssa. Lentäjät olivat siinä vaiheessa suorittaneet jo kolme tiedustelu-/avustuslentoa kalastajien pelastamiseksi; nimittäin 9.2., 10.2. ja 20.2.1919.) Kahdella reissulla kuljetettiin myös postia.

1.4.1919 Postimies no 4/1919. Matkan varrelta. Me alamme tottua kaikkeen. Me emme enää mistään hämmästy. Emme sittenkään, vaikka ihmiset alkaisivat päälaellaan kävellä. Ajattelen esimerkiksi sitä "ilmapostin" käytäntöä Suomessa. Sanomalehdethän ne tietävät kaikki asiat selvillä. Ja nehän ne muun ylös rakentavaisen ohella vakavasti kertoivat: *"Taas lähti lentokone Koivistolta viemään postia Lavansaarelle ja Seiskariin, ollen sillä myöskin mukana toistasataa kiloa elintarpeita."*

Saarten asukkaat olivatkin olleet jääesteiden takia lähes kaksi ja puoli kuukautta erillään mannermaan yhteydestä, joten heille olikin postinsaanti koko siunattu asia. - Mutta minä näen hengessäni "ilmapostin" käytännössä jo kaikkialla maassamme. Ja mikä mullistus siitä silloin tuleekaan postikuljetuksen alalla tapahtumaan.

Tavallinen juna kulkee tunnissa noin kolmekymmentä kilometriä. Pikajuna 50 kilometriä. Mutta lentokone pyyhältää tunnissa sata kilometriä. Se on siis puolta nopeampi kuin pikajuna. Ei silloin tarvitse Utsjoenkaan postinhoitajan siellä korkealla pohjoisessa ikävissään istua. Ei vaan. Helsingin aamulehdet saa hän luettavakseen jo päivällisaikaan niiden ilmestymispäivänä. Ja jos hän postia odottaessaan on ollut onkimassa Lapin virtojen muhkeita lohia, joita hän tietysti on mestari onkimaan, voi hän lähettää lohensa muitta mutkitta "ilmapostissa" Helsinkiin, jossa silloin seuraavana päivänä jo aamiaispöydässä saadaan herkutella tuoreimman lohen ääressä. On se vain mukavaa sekin aika, kun "ilmaposti" kulkea huhkaisee halki maamme, pitkin ja poikin, etelästä pohjaan ja idästä länteen.

Nuori Voima no 5/1919. Lentopostimerkit rupeavat näyttämään filatelistimaailmassa yhä huomattavampaa osaa. Italiassa niitä on ilmestynyt jo ennen itävaltalaisia, ... ja sen jälkeen on lentopostilinjoja järjestetty ainakin Yhdysvalloissa, Kanadassa, Meksikossa, Unkarissa, Saksassa sekä Ranskassa... Meillä Suomessa ovat Koiviston sotilas-ilmailuaseman lentäjät viime helmikuussa parikin kertaa vieneet postia Lavansaareen ja Seiskariin, vaikka näillä matkoilla ei tietenkään ole vielä ollut käytännössä mitään erikoisia lentopostimerkkejä...

13.5.1919 Karjalan Ääni. Suomenlahdella on viime päivinä nähty ajelehtivan useampiakin miinoja, joista osa on tuhottukin. Niinpä kun valtion posti eilen illalla (ma 12.5.) tuli Seiskarista Koivistolle tapasi se tällä välillä irrallaan uiskentelevan miinan, mutta sai vältetyksi päälle ajon. (Huom. samassa uutisessa kerrotaan viiden seiskarilaisen menehtyneen miinaräjähdyksessä muutama päivä aikaisemmin).

11.7.1919 Uusi Suomi. Lähetettyjä kirjoituksia. Nöyrä kysymys postihallitukselle. Lavansaaren – Seiskarin – Koiviston linjalla postinkulku on nykyisin tarkoitustaan vastaamaton siitä syystä, että nykyinen, väliaikainen postinkuljetus tapahtuu pienellä ja kannettomalla veneellä, joka ei voi postia tuoda ulkosaarille mantereelta

muulloin kuin myötäs- ja vetotuulilla kauniiden ilmojen vallitessa. Siitä on ollut se seuraus, että saamme jotenkin säännöllisesti odottaa postiamme mantereelta viikon ja toistakin, vaikka postin olisi määrä saapua kahdesti viikossa tänne. Syysmyöhemmällä se saapuu tietysti yhä harvemmin, kun se keskikesälläkin viipty niin kauan. Tämän kaikin puolin hankalan tilanteen johdosta käännyimme arv. postihallituksen puoleen kysyen nöyremmin, että milloin saamme tarkoitustaan vastaavan anotun ja luvatus postinkuljetuksen ulkosaarille? - *Lavansaarelainen*

21.08.1919 Uusi Suomi. In memoriam. Pari sanaa Olof Hongellista ja hänen lentotoiminnastaan. *(kirjoittajana Paul Hjelt, jonka lentotoveri oli juuri kuollut Koivistolla lento-onnettomuudessa)*

...1.12.1918 komennettiin meidät molemmat Koiviston lentoasemalle...kun Suomenlahti jäätty, saimme uuden tehtävän, jäälautoilla ajeltujen kalastajien avustaminen; näillä matkoilla heitimme myös postia Seiskariin ja Lavansaareen; ...tahtoiapa meidän silloin hullusti käydäkin. Paitsi noin 200 kg ruokatavaraa, oli meillä nimittäin mukamme Seiskarin ja Lavansaaren posti, ja kun liukulennossa suhisimme edellistä saarta kohden, ei moottori enää tahtonut ruveta toimimaan. "Ole" työskenteli koko ajan aivan tynnosti hanoineen ja veiveineen ja onnistui hänen todellakin juuri ennen uhkaavaa tärähdystä saada kone käyntiin. "Nyt olimme murskata kylän kauppuodin" – sanoi hän sitten minulle. Ilman ikävyyksiä ei tämä matka kuitenkaan kulunut. Moottori pysähtyi lopullisesti laskeutuessamme Lavansaareen ja jään yli täytyi meidän kävellen palata takaisin Koivistolle. Mutta matkan tarkoitus oli saavutettu. Posti ja ruokatavarat olivat tulleet määräpaikoilleen....

13.10.1919 Uusi Kotka. Maaseutukirjeitä. Kirje Tytärsaarelta... Posti on sentään kuluneena kesänä sattunut käymään jotenkin säännöllisesti Suursaarella, josta saaren posti purje- tai moottoriveneellä kerran viikossa noudetaan. Viime syksynä kuljetettiin näiden saarien (Seiskarin, Lavansaaren, Tytärsaaren ja Haapasaaren) posti höyrylaivalla jo muutamia kertoja. Siihen se lysti loppui! Sehän oli liikaa mukavuutta saarelaisille! - Ja kun nyt puhelin- ja lennätinkaapeli Tytärsaaren ja Suursaaren välillä on rikki, niin ei sitä käydä korjaamaan. Kuolkoot sinne Tytärsarelle nälkäänsä, tauteihinsa ja tietämättömyyteensä muun maailman menosta myrskyisen syksyn ja lauhkean talven aikana, jolloin ei jää kestä eikä särykään eikä siis posti pääse kulkemaan. - Saarelainen

7.2.1920 Uusi Suomi. Postihallituksen huomioon. *(kirjoituksessa ehdotetaan, että sotalaitoksen ilmaliuosastot huolehtisivat postin kuljettamisesta ulkosaarille vaikeiden jääsuhteiden aikana)*

26.2.1920 Kouvolan Sanomat. Postinkuljetus Suomenlahden ulkosaariin... sellaiset suuret paikkakunnat kuten esimerkiksi Suursaari, Seiskari, Lavansaari, Tytärsaari ja Haapasaari joutuvat usein pitkiksi ajoiksi ilman minkäänlaista postiyhteyttä... on postihallitus jättänyt sotaministeriön harkintaan, eikö sotalaitoksen ilmaliuosastoille voitaisi antaa toimeksi huolehtia postinkuljetuksesta mainituille ulkosaarille siihen vuodenaikaan, jolloin jääsuhteet tekevät säännöllisen postinkuljetuksen muilla kulkuneuvoilla mahdottomaksi.

14.4.1920 Karjala... Seiskarista ei vielä ole saapunut postia Koivistolle, mistä päättäen ulkomerellä saattaa olla ajeltavia jäitä.

13.7.1921 Karjala. Yleisöltä. Avoin kysymys postihallitukselle. Onko postinkuljettajilla linjalla Koivisto-Seiskari-Lavansaari oikeus ilman päteviä syitä melkein säännöllisesti myöhästyttää 2 vuorokautta postinkuljetusta Lavansaarelle, sillä sitoumuksen mukaan olisi heidän saavuttava mainittuun saareen, joka lauantai ja sieltä lähdeävä vasta sunnuntai-iltana ja toisella kertaa saavuttava joka tiistaina ja lähdeävä keskiviikkoiltana, mutta mainitut herrat hädin tuskin ehtivät sunnuntaiksi ja keskiviikoksi paria tuntia ennen lähtöaikaa. Syy, jonka vuoksi tällainen epäsäännöllisyys tapahtuu, on siinä, että postimoottori käy joka kerta kun Koivistolle saapuu, Viipurista hakemassa saippuaa, sokeria, tulitikkuja ym., jotka se kuljettaa Seiskariin, jossa lasti tyhjenetään, ja siihen ymmärrettävistä syistä kuluu myöhästymisaika.

Silloin kun lavansaarelaiset moottorilla kuljettivat postia mainitulla linjalla, tapahtui se niin säännöllisesti, että viitenä vuotena kesäaikana tapahtui epäsäännöllisyyttä vain kaksi kertaa ja nekin myrskyjen takia. Silloiset postinkuljettajat kulkivat linjan vuorokaudessa edestakaisin, mutta sen jälkeen, kun mainittu toimi joutui lavansaarelaisten käsistä, on posti tuskin kertaakaan saapunut määräajalla tänne. Ihmetellä täytyy, miten nykyiset postinkuljettajat saavat menetellä niin omavaltaisesti, sillä kaiketi postinhoitajat ovat selvillä epäsäännöllisyyksistä. Myrskyt eivät ainakaan ole haitanneet tänä kesänä postin kulkua. Ihmettelyä herätti myös mainitun postinkuljetustoimen auki julistamisesta, sillä silloin kuin edelliset postinkuljettajat toivat tiedon toimen auki julistamisesta, niin toivat he samalla tiedon, että nykyiset kuljettajat hyväksytään.

Jos postihallitus kerran aikoo Lavansaarella kuljetuttaa postia, niin miksi se ei silloin voi maksaa muutamaa tuhatta enemmän kuin se nykyisin maksaa, että siihen voisivat ryhtyä miehet, jotka kuljettaisivat ainoastaan postia, eivätkä pitäisi postinkuljetusta jonkun muun homman peitteenä. Postinkuljettajaa valitessa olisi syytä pitää pätevimpänä Lavansaaren postinhoitajan antamia suosituksia, sillä hän paremmin kuin toiset tuntee hakijat. - R A

Karjala 26.1.1922: Jääsuhteet ja kalastus Suomenlahdella. Eilen saamiemme puhelintietojen mukaan on ulkomeren jääkalastus jo alkanut, vaikka saalis toistaiseksi huonoa. ...kalastajat ovat voineet lähteä pyyntipaikoilleen Seiskarin tienoille. Toistaiseksi ei ole tietoja saaliista tällä suunnalla. ...Viime sunnuntaina saapui Seiskarista jätse Pitkäpaateen jalkaisin muudan mies... Koiviston ja Seiskarin välillä on jääliikenne jo vilkkaassa käynnissä. ...Pari päivää sitten saapui Koivistolle ensi kerran kelirikon aiheuttaman pysähdysajan jälkeen Lavansaaren posti, joten mainittukin kalastajayhdyskunta jälleen on muun maailman yhteydessä. Posti sisälsi pääasiallisesti rahälähettyksiä.

27.7.1922 Karjala: Venäläisten vartioalusten toiminta. ... Yrjö ja Väinö Hotanen olivat tyhjällä moottoriveneellä matkalla Tytärsaareen; venäl. höyryalus "Tosmar" ryhtyi ampumaan moottoria kohden seurauksella, että sen maston yläosa katkesi ja putosi mereen. Hotaset pysäyttivät veneen, ja joutuivat venäläisalukseen kaapatuiksi. Seuraavana aamuna suuntasi Tosmar kohden itää; lähellä Seiskaria siitä havaittiin suomalainen moottorivene kulkemassa lähellä Kukkoorin rantaa; meinasivat ampua sitäkin kohti, mutta kuultuaan Hotasilta, että vene on Suomen valtion postimoottori, luopuivat aikeesta. Nyt Tosmar suuntasi kohden Inkerin rannikkoa. Siellä heitä tentattiin, ja lopulta päästettiin vapaaksi. Sen jälkeen vielä kyseltiin mm. vaalien tuloksista ja sotaväen vahvuudesta. Miehet kuljetettiin takaisin lähelle Seiskaria, ja heillä palautettiin heidän omaisuutensa...

4.2.1923 Karjala: Seiskarin posti ei ole vielääkään saapunut mantereelle... jokunen henkilö on kuulemma kylläkin jo saaresta uskaltanut maihin.

11.2.1923 (su) Uusi Suomi: Ulkosaarien postiyhteys mantereen kanssa. Torstaina lähti posti ensimmäisen kerran viime joulukuun 7 p:än jälkeen Lavansaarelta mantereelle, ja saapui se, pysähdyttyään yöksi Seiskariin, perjantaina Koivistolle. Lavansaarelaiset ovat näin runsaan kaksi kuukautta olleet vailla ulkomaailman tietoja. Tammikuun puolivälissä oli Kotkan lähistöllä lähempänä manteretta olevalta Haapasaarelta kuitenkin saarelle saatu muutama "Karjala".

10.3.1923 Maakansa: "Suomenlahden ulkosaarelaisten tukala asema": *(iso juttu, jossa mainitaan mm. kalastajien häirintä kalastusputkilla; jäänsärkijän toimesta tapahtuva väylien avaaminen, joka eristää saarelaisten mantereesta; postinkulun ongelmista (esim. Seiskariin saatiin postia joulukuun -22 alussa, ja seuraavan kerran vasta helmikuun -23 alussa) ...*

Suomen Sotilas no 16-21/1923. Tuuliajolle joutuneita kalastajia etsimässä Suomenlahdella. *(Pitkä tarina, jossa Koiviston lentoasemalla vuonna 1919 ollut lentäjä Paul Hjelt kertoo 10.2.1919 suoritetusta lentotehtävästä, jonka yhteydessä myös postia kuljetettiin.)*

... Meidän tulee nimittäin vielä viedä tärkein posti ja sanomalehdet Lavansaareen ja Seiskariin, jotka parin kuukauden ajan ovat odottaneet sopivaa jäättilannetta. Kuljemme huimaavaa vauhtia eteenpäin, sillä meillä on voimakas sivutuuli. Jäälautta kalastajineen on nyt suoraan allamme, mutta minulla ei ole aikaa vilkuttaa heille, sillä postisäkistä on nyt selviydyttävä, se kun on ahdettuna istuimen alla. Julman lujassapa se onkin. Minun täytyy kääntää ylösalaisin koko istuimeni, ennen kuin saan sen irti. Sehän vain osoittaa, että monttöörimme ovat tehneet työnsä kunnollisesti.

Nyt olemme jo melkein saaren luona, joka on paisunut suureksi mustaksi läiskäksi jäällä. Missä on kylä? Vai niin, tuolla pohjoispuoleisella niemellä. All right. Alas spiraalissa. Kylä tulee yhä suuremmaksi, pienet kojut kasvavat suuriksi hyvin rakennetuiksi nelikulmaisiksi talonpoikaistaloiksi. Sitten kiidämme suhisten matalalta kattojen ylitse. Väkeä rientää ulos. Loiskis, sinne putosi postisäkki jäälle aivan lähelle rantaa, ponnahtaa ilmaan pudoten taasen maahan, mihin se sitten jää. Kukaan ei uskalla siihen kajota, sillä sehän voisi olla pommi. Erään aitauksen takana seisoo muutamia ukkoja ja mummoja mulkoillen säkkiä valmiina kyykistymään, jos se räjähtäisi. Koetan viittoilla heille, että menisivät ottamaan sen, mutta he nähtävästi eivät minua ymmärrä. Seisokoot sitten siinä ihmettä töllistellen, kunnes uteliaisuus saa vallan, niin tulevatpa silloin iloisesti yllätetyiksi. Vilkutamme jäähyväisiksi ja lennämme itään päin Seiskariin.

Nyt matkaamme taas huimaavaa vauhtia, sillä meillä on tuuli yhä edelleen takanamme. 100, 200, 300 metriä jne., pian olemme 600 metrin korkeudella. Tuossa sivuutamme jo asumattoman, metsäisen Peninsaaren. Mikä ihana ilma. Kone käy niin tasaisesti suristen, että toverini päästää molemmat kätensä ohjaustangosta irti ja kääntyy naurahtaen puoleeni. Jaan palasen suklaata hänen kanssaan ja kiidämme iloisesti popsien edelleen. Nyt näemme salaperäisen Venäjän kaukaisia sisämaita. Kuinka kaunis onkaan tuo näky. Koko maahan näyttää olevan tulella ja liekeissä, mikä nykyoloissa ehken ei liene niinkään mahdotonta. Mutta se onkin vain aurinko, joka valaisee muutamia viattomia, nousevia pilviä. Seiskari on nyt vinosti allamme. Suhisee vain korvissamme, kun liidämme alas. Täällä meitä jo odotetaan. Innokkaasti tähystellään avaruuteen luvattua "postivenettä".

Kaikkialla teillä ja piholla on ihmisiä, jotka ilosta hyppivät ja tanssivat, sillä nyt saapuu vihdoin kirjeitä ja uutisia pimeään epävarmuuteen. Olisimme mieluummin laskeutuneet täällä maihin, mutta koska bensini alkaa loppua, emme voi suoda itsellemme mitään ylimääräisiä prameiluja. Kierrämme kerran kylän ja löydämme pienen lumettoman läiskän talojen välissä. Sinne nyt heitän suuren postisäkin. Hui, kuinka se lentää talojen kattojen ja aitojen yli sekä putoaa vihdoin onnellisesti avonaiselle paikalle. Väkeä ryntää paikalle joka taholta. Huiskis, siinä putosi kiven yli nurinniskoin mies, joka oli melkein säkin luona. Eräs toinen mies kuitenkin saa säkin ensiksi käsiinsä ja kulkee voittajan ylpeydellä matkoihinsa, samalla kuin kaikki uteliaina tunkeilevat hänen ympärillensä. Nyt olemme jo niin alhaalla, että melkein hipoamme savupiippuja. Kuinka paljon mummoja ja nuoria tyttöjä onkaan tiellä meille vilkuttamassa. Teemme jyrkän kierteen suoraan heidän päittensä yläpuolella; samassa rientävät kaikki täyttä karkua syrjään ja tie tyhjenee. Mitä nyt? He katsovat taas arasti nurkan takaa. Vai niin, he luulivat, että me putoisimme heidän keskellensä, kun kone käänteessä oli aivan suorassa kulmassa, kyljellensä.

Hyvästi vaan! Taaskin kuljemme jo kaukana siintävää Koivistoa kohden....

19.5.1923 Suomen Kuvalehti. Muotokuvia.



24.8.1923 Uusi Suomi Postilaitos... "Seiskarin postiaseman I" nimenä tulee olemaan "Seiskari" syysk. 1 p:stä lähtien.

11.3.1924 Karjala. Seiskarin ja Lavansaaren kulku- ja postiyhteys. Iso juttu, jossa mainitaan mm. venäläisten jäänsärkijäalusten (Jermak ja Lenin) jatkuva liikenne, joka tekee raitoja saarelaisten kulkureitille; he ovat joutuneet maksamaan 10 mk siltamaksua hevoselta yksityiselle, joka ylläpitää raiton yli kulkevan puusiltaa. Toivotaan valtion ylläpitämää talvitietä selkein opastein, sekä lentokonetta postia kuljettamaan kelirikokausina Viipurista tai Koivistolta 2-3 kertaa viikossa, samalla ne voisivat valvoa mitä näillä raja-alueilla muutakin tapahtuu...

Suomen Kalastuslehti no 2/1924. Seiskarin ja Lavansaaren kulku- ja postiyhteys. Monessa suhteessa ovat Suomenlahden itäosan ulkosaaret, etenkin Seiskari ja Lavansaari unohdetussa ja muutenkin poikkeuksellisessa asemassa muuhun Suomeen verrattuna. Kulku- ja postiyhteys mainittujen ulkosaarien ja mantereen välillä ei suinkaan millinkään vuoden aikaan ole helpoimpia ja tässä suhteessa ei kuluneina

vuosikymmeninä ole asiain parantamiseksi sanottavasti mitään tehty, enempiä maan hallituksen kuin yksityistenkään aloitteesta. Vieläpä on kehitys tässä asiassa taaksepäinkin kulkenut, sillä Venäjän vallan aikana oli Lavansaari sähkölennätinyhteydessä muun maailman kanssa, mutta nyt on tämäkin tärkeä etu hävinnyt. Kesällä avoveden aikana ja talvisin jäiden vahvoina ollessa kulkee kyllä Koivistolta posti 2 kertaa viikossa mainittuihin ulkosaariin, mutta tapahtuu kuitenkin usein syksyisin ja keväisin kelirikon aikana, että tämäkin ainoa liikeyhteys pysähtyy usein 2-3 kuukaudeksi, jolloin nämä Neuvosto-Venäjän rajalla olevat tärkeät saaret joutuvat kokonaan muusta Suomesta eristetyiksi.

Tällaisten olosuhteiden vallitessa ei olisi mitään ihmeteltävää, vaikkapa aivan odottamattomiakin yllätyksiä tapahtuisi. Viimeksi kuluneina talvina on ulkosaarien ja mantereen välinen yhteys käynyt vieläkin vaikeammaksi ja erittäin kalliiksi vähävaraisille ulkosaarien asukkaille. Tähän on ollut syynä Neuvosto-Venäjän jäänsärkijälaivojen Jermakin ja Leninin lakkaamattomat liikehtimiset mainittujen saarien ja mantereen välisellä kulkureitillä. Vielä kuluneen maaliskuun alkupäivinä olivat saarelaiset pakotetut kulkemaan jäänsärkijälaivojen tekemän railon yli puusillat myöten ja samalla siltamaksuna suorittamaan 10 mk hevoselta niille yksityisille, jotka sillan omilla varoillaan olivat rakentaneet. Tämmöinen ylimääräinen verotus tuntuu saarelaisista sitäkin raskaammalta, koska he säännöllisesti maksavat valtiolle kaikki veronsa tulematta kuitenkaan sen huolenpidosta osallisiksi. Kysymyksessä olevat epäkohdat eivät valitteluista suinkaan parane, vaan käytännöllisiin toimiin on ryhdyttävä niiden korjaamiseksi.

Vähin, mitä ulkosaarelaiset tässä suhteessa Suomen hallitukselta odottavat, on se, että hallituksen toimesta talvitie heti jäiden vahvistuttua Koiviston Saarenpään Kiilinniemenstä Seiskariin ja siitä edelleen Lavansaareen kunnollisesti asiantuntemuksella viitoitetaan sekä samalla asetetaan muutamia Suomen rajaa osoittavia jäämerkkejä että edes paikalliset virkamiehet tietäisivät, milloinka ovat Suomen alueella, milloinka muualla, ja että hallitus kustantaisi sillat niiden väylien ylitse, joita Neuvosto-Venäjän jäänsärkijät tekevät, vapauttaen ulkosaarelaiset tästä kohtuuttomasta rasituksesta. Kelirikon aikana voitaisiin saaren asukasten eristettyä asemaa suuresti helpottaa, jos Viipurista tahi Koivistolta lähetettäisiin 2-3 kertaa viikossa lentokone mainittuihin saariin postia viemään, samalla kun ne voisivat valvoa, mitä näillä raja-alueilla muutakin tapahtuu. – *Th. Saxlin.*

17.4.1924 Maakansa. Postiyhteys Suomenlahden ulkosaarelle. Postihallitus puoltaa lentopostivuorojen järjestämistä kelirikkoaikoina...

11.5.1924 Karjala. Ulkosaarelaisten asema. (nimimerkki "Jyry" Lavansaareltä, pitkä kirjoitus)... "kun posti tuotiin kuluvana talvena viimeisen kerran jäätä myöten tänne, niin oli sanomalehdissä hyviä toiveita herättäviä tietoja anotusta lentokonepostista kelirikon ajaksi... Totta totisesti oli meissä luja usko lentokonepostiin, ja sen kautta maan isien hellään huolenpitoon. Viikko vierähti... taivas pysyi autiona... meni toinen viikko ja kaikki neljä (kelirikkovuokkoa), eikä lentokonetta kuulunut. Silloin oli hyvä uskomme taas saanut kovan kolauksen – kuinka monennen kerran? – Herra ties..."

29.12.1924 Iltalehti. Lentoposti Suomenlahden ulkosaarilla järjestetään jo alkavan talven ajaksi. Lavansaaren kunnallislautakunta teki viime kesänä postihallitukselle esityksen lentopostiliikenteen järjestämisestä talven ajaksi armeijan lentokoneilla Suomenlahden ulkosaarille. Ilmailuvoimien annettua puoltavan lausuntonsa on puolustusministeriö päättänyt, että puheenalainen lentopostiliikenne voidaan järjestää jo alkavana talvena Viipurista Suursaarelle, Lavansaarelle ja Seiskariin. Vasta liikenteen alettua voidaan saada kokemusta siitä, miten usein lentokulkuvuoroja on järjestettävä. Aluksi asetetaan linjalle kaksi konetta. Milloin maihin lasku sään takia ei käy laatuun, pudotetaan posti lentokoneesta.

1.1.1925 Postitorvi no 1/1925. Koiviston postitoimituksen hoitaja **Anna Sidensnöre** tuli kuluvan tammikuun 1. päivänä olleeksi 40 vuotta nykyisessä virassaan. Kun tasan 40 vuotta sitten postitoimitus perustettiin Koivistolle, oli Koiviston kirkonkylä, nykyiseen verraten, rauhallista maaseutua. Alussa kulki posti tänne vaan kerran viikossa. Mutta aikain kuluessa, sitä mukaa kun elämä vilkastui ja kulkuneuvot paranivat, on postintulo asteittain muuttunut lopulta joka päiväiseksi.

Vuodesta 1907 alkaen on postitoimituksessa ollut myöskin apulaisia. Rouva Sidensnöre on erinomaisella huolellisuudella hoitanut suuritöistä tehtävänsä, uskollisesti pysyen paikallaan yhteen menoon 40 vuotta. Merkkipäivänään voi hän sen vuoksi tyydytyksellä luoda katseensa taakseen, muistellen isänmaan palveluksessa suorittamansa pitkän työpäivän vaihteita. Rouva Sidensnören apulaiset sekä ystävät läheltä ja kaukaa onnittelevat häntä merkkipäivänsä johdosta ja toivovat, että hän saisi vielä kauan vaikuttaa rakkaaksi käyneellä alallaan. – *Entinen apulainen.*

28.2.1925 Maaseutu. Sampo ei päässytäkään Seiskariin. Syynä ahojääät. ... torstaina iltapäivällä saapui saarelta Sammon luo, joka oli 3 km päässä rannasta, eräs 6-miehininen venekunta, joka hyvin uupuneena yritti viedä saarelle elintarpeita, siinä kuitenkin onnistumatta. He kykenivät ottamaan paluumatkalleen ainoastaan postin.

3.3.1925 Karjala. "Sampo" päässyt Seiskariin... Sunnuntai-aamuna lähti "Sampo" uudelleen matkalle Seiskariin viedäkseen saarelaisille näiden kipeästi kaipaamia elintarpeita sekä karjanrehua. Tällä kertaa onnistuikin tarvikkeiden kuljetus laivasta maihin, ajojääät kun olivat tuulen ja merivirran mukana sivuuttaneet Seiskarin, joten saarelta saatettiin venheillä päästä Sammon sivulle tavaraa noutamaan (*n. 300 m levyisen jäähyhmävyöhykkeen läpi sauvomalla*). Kun ei kaikkia Seiskariin aiottuja tarvikkeita ehditty vielä sunnuntaina saada maihin viedyksi, teki Sampo eilen uuden retken saarelle, jonne tällöin kuljettiin loput lastista. Samalla kävi Sampo myöskin Lavansaarella, vieden sinne postin sekä ottaen mukaansa saarelaiten postilähetyksiä ja erään mantereelle pyrkivän matkustajan...

28.3.1925 Karjala. Olot Seiskarissa.. Meille on muuan seiskarilainen antanut elämästä ja olosta nykyisin Seiskarissa muutamia tietoja: "Seiskarin asukkaat eivät tiedä juuri mitään mantereen elämästä, sillä postinkulku sen ja mantereen välillä on ollut melkein kokonaan pysähdyksissä. Niinpä Seiskarin postitoimistossa ovat arvolähetykset saaneet odottaa tilaisuutta mantereelle lähettämiseksi aina viime helmikuun 15 päivästäkin saakka. Helmikuussa saivat seiskarilaiset vain kerran postia mantereelta, nimittäin helmikuun 4 pnä, jolloin jäänmurtaja "Sampo" kuljetti saaren asukkaille elintarpeita ja postia. Tällöinkin jäi suurin osa sanomalehtiä Koivistolle odottamaan tilaisuutta perille lähettämiseksi.

Tämän jälkeen saivat seiskarilaiset postia ensikerran vasta t. k. 21 pnä ja silloinkin aivan yksityistä tietä ja vain kirjepostia. Tällöin olivat nimittäin muutamat rohkeat miehet matkan tavattomista vaikeuksista huolimatta lähteneet kuljettamaan erästä sairasta mantereelle saamaan lääkärinhoitoa. Nämä miehet toivat sitten paluumatkallaan omalla vastuullaan postin saarelle. Postinkuljetukseen Koivistolta saarelle ovat saaristolaiset palkanneet kolmekin miestä, joiden piti viime maanantaina, tk. 23 pnä lähteä mantereelle venettä jäällä lykäten ja välillä soutaen, mutta heidän yrityksestään päästä mantereelle emme ole onnistuneet saamaan tarkempia tietoja. Samoin ei ole Seiskarista Lavansaarelle mitään yhteyttä..."

24.10.1925 Karjala. Postiyhteys mantereen ja ulkosaarien välillä. Koiviston Höyrylaiva Oy on irtisanoutunut sopimuksesta laivaliikenteen hoitamiseksi s/s Ainamolla ulkosaariin 31.10. lukien. Myös postinkuljetus oli hoidettu ko. aluksella. →Miten siis marraskuusta alkaen postinkulku hoidetaan? – edelleenkin posti on tarkoitus hoitaa moottoriveneellä, kelien salliessa. Vene lähtee Lavansaarelta joka ma ja to klo 6 aamulla Koivistolle; ja lähtee sieltä takaisin Lavansaarelle joka tiistai ja perjantai – hyvien sääsuhteiden salliessa paluumatka alkaa jo saapumispäivän iltana. Kun jää on kantavaa, hoidetaan postinkulku hevosella; tällöinkin lähtö ma ja to Lavansaarelta, paluu ti ja pe Koivistolta. "Ilmayhteyttä" ei ilmeisesti tänäkään talvena ole luvassa.

16.12.1925 Uusi Aika. Ulkosaarelaiset eristettyinä. Suuri joukko seiskarilaisia ja lavansaarelaisia odottanut jo 2 viikkoa pääsyä kotiinsa; mm. nimismies, joka kääntyikin merenkulkuhallituksen puoleen kotiin pääsyn järjestämiseksi, varsinkin kun joukossa oli asevelvollisuuttansa suorittavia varusmiehiä. Matka luvattiin tämän viikon lopulla järjestää Koiviston kautta; samalla voidaan toimittaa saariin posti, jota ei kahteen viikkoon ole voitu toimittaa.

17.12.1925 Etelä-Suomi. Ulkosaarten laivaliikenteestä. (*Pitkä kirjoitus, laatijana nimimerkki "mukana ollut", otsikolla: Onko Kotka – ulkosaaret – Koivisto -linjan laivakulku tyydyttävä? Kirjoittaja oli ollut mukana höyrylaiva "Pekonlahti 3":lla, joka loppuvuoden 1925 aikana koetti hoitaa liikennettä "Ainamon" jälkeen. Alus ei aivan tyydyttävästi onnistunut liikennettä hoitamaan.*) ... Kirjoittaja ihmetteleekin, miksi matka ei onnistu höyryaluselta, jota jäänmurtajaksikin aiottiin hankkia Kotkaan, kun avovesi alkaa jo Rankin sivulta. Samaan aikaan pirtumootorit ja postimootorikin kulkevat ilman suurempia vaikeuksia. Kun Pekonlahti 3:n lähtöä turhaan odoteltiin, päätettiin tilata kotisaaresta moottorit heitä hakemaan; näiltä matka onnistui mainiosti.

20.12.1925 Karjala... Tänään jäänmurtaja "Sampo" vie Koivistolta postin ja muutamia ulkosaarelaisia Seiskariin ja Lavansaarelle, minkä jälkeen sen on määrä palata takaisin Helsinkiin.

21.12.1925 Helsingin Sanomat. Liikenne ja jäänmurtajat. "Sammolta" saapui eilen klo ½8 aikaan ip. radiosanoma, että se oli jättänyt saariin matkustajat ja ottanut Seiskarista postia mantereelle sekä oli Lupin kohdalla. Sieltä se suuntaa kulkunsa Kotkaan, josta se avustaa tänään Helsinkiin tulevat alukset.

17.1.1926 Karjala. Postinkuljetus Suomenlahden ulkosaariin ollut syyskelirikon aikana seisauksissa lähes kuukauden... Koivistolta lähetettiin joulukuun 17 päivänä höyrylaivalla "Sampo" Seiskariin ja Lavansaarelle posti ja siitä lähtien eivät mainittujen saarten asukkaat ole saaneet tietoja maailman tapahtumista ennen kuin tammikuun 12 päivänä, jolloin saarien postinkuljettaja voi jätse hevosella noutaa Koivistolta postin. Tämän kuun 15 päivä kävi postinkuljettaja toistamiseen Koivistolla, joten Seiskari ja Lavansaari ovat jälleen päässeet postiyhteyteen mantereen kanssa, siksi kunnes kevätkelirikko taas sen mahdottomaksi.

22.1.1927 Karjala. Ulkosaarten postiolot. Seiskarin ja Lavansaaren posti haettu eilen ensi kerran tänä talvena jätse Koivistolta. Mainitut saaret ovat olleet puolentoista kuukauden ajan ilman minkäänlaista postiyhteyttä mannermaan kanssa. Edellinen posti haettiin nimittäin Koiviston postitoimistosta viime joulukuun 8 p:nä. Tällä välin olikin ennättänyt postia karttua kokonaista 6 laukullista ja 9 suurta postipussia, joiden kuljettamiseen tarvittiin kaksi hevosta. Joulu- ja uudenvuodenkorsteja oli kasaantunut 15 kiloa.

8.7.1927 Eteenpäin. Postinkuljetus ulkosaarille tapahtuu kesän aikana ... Kotkan-Suursaaren-Tytärsaaren-Lavansaaren-Seiskarin-Koiviston välillä höyrylaiva "**Suursaarella**" kaksi kertaa viikossa edestakaisin.

18.11.1927 Helsingin Sanomat. Yleisöltä. "Asianomaisten, lähinnä merenkulkuhallituksen huomioon". Matkustajahöyrylaiva "Suursaari"... on kieltäytynyt lähtöpäivänsä edellisenä iltana ottamasta vastaan tavaroita klo 5.30, ilmoittaen syyksi, että olisi pitänyt tuoda aikaisemmin. Kuuleman mukaan noudattaa miehistö sanotussa laivassa samaa järjestelmää tavaroiden vastaanotossa kuin kaupungin työväestö. Kello 4:ltä tahtovat hekin olla vapaita. Tämä on ihmeteltävää sen vuoksi, kun ei ole ilmoitettu yleisölle, milloinka otetaan vastaan ja milloinka ei. Toissaviikolla kovalla myrskyllä laiva tuli Lavansaarelle kahta tuntia aikaisemmin kuin oli tapana tulla...kovan myrskyn vuoksi ei tullut laituriin, kääntyi takaisin ja meni menojaan vieden mukaan saarelle tulossa olleet matkustajat ja postin. Saarelaisten käsityksen mukaan olisi sen pitänyt odottaa ankkurissa tai muuten ulompana, siksi kunnes olisi saatu moottori tai venhe vastaanottamaan ihmisiä ja postia. Nyt emme saaneet postia kuin kerran viikossa, ja lähtevä posti jäi odottamaan seuraavaa vuoroa. Ihmiset saivat matkustaa edelleen Seiskariin ja siellä odottaa keskiviikosta sunnuntaihin... asianomaisten on tartuttava asiaan... - *yksi monien puolesta.*

18.1.1928 Karjala. Eilen ...meni noin kuukauden pysähdyksen jälkeen ensimmäinen posti Koivistolta ulkosaarille.

19.5.1928 Karjala. Pitkän työpäivän suorittanut. *Koiviston postitoimiston hoitaja, rva Anna Sidensnöre siirtynyt täysin palvelleena viettämään vanhuuden lepoa...* ensimmäiset 15 vuotta sijaisi postitoimisto pitäjäntuvalla, nykyisellä seurakuntatalolla. Kun Anna Grönqvist sitten meni naimisiin Koiviston silloisen lukkarin Paavo Sidensnören kanssa, siirtyi postitoimisto Sidensnören taloon, jossa se sitten tähän saakka on ollutkin...

20.6.1928 Postitorvi no 6-7/1928. 43 vuotta 5 kk. saman postitoimiston hoitajana tuli toukokuun 16 päivänä olleeksi Koiviston postitoimistonhoitaja rouva Anna Sidensnöre, joka silloin täyttäessään 65 vuotta erosi postilaitoksesta. Harjoittelijaksi tuli Anna Sidensnöre o. s. Grönqvist, Lappeenrannan postikonttoriin, jossa hänen ei kauan tarvinnut harjoitella, ainoastaan 1½ vuotta, kun pääsi Koivistolle vasta perustetun postitoimiston hoitajaksi. Pieni oli paikkakunta silloin, postikin saapui ensin vaan kerran viikossa, mutta vuosien kuluessa jokapäiväiseksi ja rautatien tullen kolmikertaiseksi päivässä. Merkkipäivänään kävi häntä klo 12 yöllä paikkakunnan Nuorisoseuran kuoro laulullaan tervehtimässä. Päivän kunniaksi oli virkahuone koristettu köynnöksillä ja Suomen lipuilla sekä kukkalaitteilla. Pitkin päivää saapui onnitteluja sähkösanomien, kirjeiden, kukkien ja lahjojen muodossa. Päivällisillä, jolloin lähimmät ystävät olivat saapuvilla, pidettiin useita puheita. Illalla oli sitten suuri joukko paikkakuntalaisia saapunut onnittelemaan ja viettämään viimeistä virassaolopäivää juhlan merkeissä. - *S.P.*



30.12.1928 Karjala. "Lavansaari". Nimimerkki "lavansaarelainen" kirjoittaa pitkästä saaren elämänmenosta v. 1928 aikana (*huonosta kalavuodesta, talvivahinkojen avustuksista paitsi jäämisestä, pirtun salakuljetuksen yleistymisestä, ansiotyössä käymisestä Kotkassa ja Koivistolla, papin poislähtemisestä ja viran hakuprosessista*) – ja intoutuu lopuksi houkuttelemaan nuoria pappeja hakeutumaan Lavansaarelle, mainiten senkin, että jäiden tultua hevosposti kulkee kahdesti viikossa...

16.1.1929 Helsingin Sanomat. "Suursaaren" säännölliset vuorot päättyvät. *Vaikea matka Koivistolta Kotkaan.* - Matkustaja-alus "Suursaari" saapui tiistaina päivällä Kotkaan. Vuorolleen se oli lähtenyt Koivistolta sunnuntaina klo 6, mutta oli pakotettu pysähtymään myrskyä pitämään Lavansaarella Mustaniemen laiturissa. Ankara aallokko löi yli laiturin ja alukselle tulleet aallot jäättyivät heti. Jään muodostumista kannelle estettiin kuumalla vesisuihkulla. Kun myrsky katkoi kerran jo vahvan kiinnitystouvin, oli höyry pidettävä ylhäällä koko ajan ja väestön täytyi valvoa yöt päivät myrskyn vuoksi.

Lavansaarelta saapui alus suoraan Kotkaan poikkeamatta Tytärsaareen ja Suursaareen. Keskiviikkona "Suursaari" ottaa hiiliä ja jos sää sallii, lähtee torstaina viemään postia Suursaareen ja Tytärsaareen. Säännölliset vuorot täytyy nyt lopettaa, ja laiva tekee matkoja postia kuljettaakseen sikäli kuin sää- ja jääsuhteet sallivat, lähtien Kotkasta ja palaten Kotkaan, ulottamatta matkojaan Koivistolle asti, jossa meriliikenne päättyy keskiviikkona 16 p:nä. Mahdollista on, että postinkuljetus järjestetään siten, että Kotkassa oleva jäänmurtaja, tilaisuuden salliessa, vie postin ulkosaariin.

31.1.1929 Karjala. Postiyhteys ulkosaarten ja mantereen välillä alkanut. Lavansaarelta saapui Koivistolle posti toissa päivänä. Jäät mantereen ja ulkosaarten välillä ovat jo siksi lujat, että postia on voitu tuoda Seiskarista ja Lavansaarelta Koivistolle. Lavansaaren ja Seiskarin välillä on tavattu talvisin yleensä esiintyviä jäälaikkoja, joissa on melkein sula. Tällaiset paikat on kierrettävä. Mantereen ja Seiskarin väli sen sijaan on kauttaaltaan vahvassa jäässä. Ensimmäinen posti saapui Lavansaarelta Koivistolle toissa päivänä.

7.2.1929 Helsingin Sanomat... *Koiviston lähellä repeytynyt 5-6 km leveä railo.* ...lauantaina (2.2.) Lavansaaresta lähtenyt posti on päässyt Seiskariin, mutta ei ole voinut jatkaa sieltä matkaansa Koivistolle.

6.11.1929 Maakansa. Matkahavainnot Seiskarista. Matkani määrä oli Seiskari, siksi aamuaikaiseen riensin Koiviston satamassa olevaan "Suursaari" -laivaan, joka heti lähtikin myrskystä huolimatta matkalle, mukanaan joukko huvi- ja saarelaismatkustajia, joiden seurassa matka kului rattoisasti. Seiskarissa oli vastassa pienoinen saarelaismoottorivene, johon näytään postikin laskettavan. Menee siihen yksi virkapukuinen mies, jonka otaksun olevan saaren järjestyspuolen edustajan....

7.2.1939 Käkisalmen Sanomat. Postilentoyhteys Seiskariin. Koska seiskarilaiset ovat saaneet erittäin vaikeiden sääsuhteiden vuoksi olla pitemmän aikaa ilman postia, ovat sisäasiainministeriö ja postihallitus sopineet siitä, että posti lähetetään merivartiolaitoksen lentokoneella Kotkasta Seiskariin.

KUOLLEITA



Syvän surun ja katkeran
kaipauksen tuntein ilmoitamme
että Jumala kaikkiväisäudessaan on
parhaaksi nähnyt joukostamme
luoksensa kutsua ainoan
rakastetun poikamme
ja veljemme

**Koiviston kunnanlääkäriin
Tohtori
Taavi Nantti
Riihirannan,**

joka tapaturmaisesti hukkui Koivis-
tolla syyskuun 29 p:nä 1914, 29 v.
6 kk. 20 päivän ikäisenä. Häntä
kanssamme kaihoten kaipaamme ja rak-
kaudella muistelee lukuisa sukulais-
ja ystäväpiiri.

Aiti, Isä, Risto, Lempi, Ilmi,
Eevi ja Toini Riihiranta
Hilma, Erkki ja Kalervo Kallio.
Aini, Vihtori, Martti ja Voitto
Laine.

Niin arvaamatta jouduit sä
Jo joukostamme po's,
Vaikk' elosi pitkä, ihana
Viel' olla voinut ois.

Jo taukosi elosi poikamme,
veljemme ainoon,
On taivainen rauha sun sielullasi.
Jo pyyhkäsi enkeli siipyllään
Pois elon varjot sun otsaltasi.
Sä tyynnä ja rauhaisna uinuos nyt —
Oot rannalle rauhan jo ennättänyt

7249

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/1310577?page=1>

Tampereen Sanomat 8.10.1914

Kunnanlääkäri hukkui pudottuaan postijahdin kyydistä matkallaan lääkärikäynnille.

== =

Laatinut 5.1.2019 Jorma Leino